

METODISKAIS LĪDZEKLIS
BIBLIOTEKĀRIEM

3.

DZĪVESPRASMES INTEGRĀCIJAI VIETĒJĀS KOPIENĀS

Eiropas Savienības
finansēts

AUTORI

- **Mickaela Churchill** ir migrācijas pētniece no Francijas un specializējas bērnu un jauniešu izglītības un sociālās iekļaušanas jautājumos. Savā darbā galveno uzmanību viņa velta migrantu, bēgļu un rasu kopienu integrācijai.
- **Gaya Blom** ir pieredzējusi pasniedzēja un programmu vadītāja, kura daudzus gadus strādājusi ar migrantu grupām Eiropā, Tuvajos Austrumos un Āfrikā.
- **Andrea Foschi** ir valsts skolas bibliotekārs Maurice D'Ocagne pamatskolā Parīzē, Francijā. Viņam ir speciālās zināšanas daudzveidības iekļaušanā un mazaizsargātu jauniešu atbalstīšanā.

REDAKCIJAS KOMITEJA — BIBLIOTĒKAS BEZ ROBEŽĀM

- **Claire Helluin** — LiBri projektu vadītāja — galvenā redaktore
- **Marie Aquili** — pedagoģijas eksperte
- **Nikita Cabaret** — dokumentācijas eksperte
- **Manuella Bitor** — grafiskā dizaina eksperte

GRAFISKAIS DIZAINS

- **Manon Senal**

TULKOJUMS

- **NaTakallam**

ĪPAŠA PATEICĪBA

Īpaši pateicamies LiBri projekta konsorcijam par sākotnējo izpēti un korektūru, kas veikta Itālijā, Francijā, Polijā, Rumānijā un Latvijā: BSF filiālei Itālijā, ANVITA, FRIS, ACV, KISC un EBLIDA.

Tāpat arī pateicamies mūsu zinātniskajiem recenzentiem: Nicolas Cogerino, Véronique Duverger, Marjorie Basuyau un Tiphaine Lemaire.

Šie mediācijas resursi tika izstrādāti LiBri projekta ietvaros, kas ir Eiropas Savienības līdzfinansēta Eiropas iniciatīva un ko vada Bibliotēkas bez robežām (BSF) kopā ar Eiropas organizāciju konsorciju (ACV, ANVITA, BSF filiāli Itālijā, EBLIDA, KISC, FRIS). Šī projekta mērķis ir stiprināt bibliotēku kā iekļaujošu, pieejamu vidi, kurā aktīvi tiek atbalstīti cilvēki ar migrācijas pieredzi.

Izmantojot virkni tematisko metodisko līdzekļu un 50 vietēja līmeņa integrācijas stratēģijas, LiBri nodrošina bibliotekāriem praktiskus rīkus, lai veicinātu izpratni par kultūru, atbalstītu integrāciju un sekmētu kopienu jēgpilnu iesaisti.

Plašāka informācija par LiBri un tā konsorciju ir pieejama vietnē: www.librarieswithoutborders.org

Metodiskos līdzekļus iecerēja un izstrādāja BSF, kas kopš 2017. gada strādā pie tā, lai padarītu zināšanas pieejamas visiem. Ar savām solidaritātes iniciatīvām šī organizācija padara kultūru, izglītību un informāciju par spēcīgiem rīkiem izturības, noturības un pilnvērtīgu iespēju veicināšanai. Izmantojot inovatīvus risinājumus, plašu satura bibliotēku, kas pieejama vairāk nekā 27 valodās, un atzītu pieredzi kopienu iesaistē, BSF sasniedz cilvēkus krīzes zonās, attīstības vidēs un reģionos ar dziļu nevienlīdzību vairāk nekā 30 valstīs, tostarp Francijā.

Eiropas Savienības finansēts. Paustie viedokļi un uzskati atspoguļo autora(-u) personīgos uzskatus un ne vienmēr sakrīt ar Eiropas Savienības vai Eiropas Komisijas viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne Eiropas Komisija nenes atbildību par paustajiem uzskatiem.

Akronīmu saraksts

AMIF	Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds
BSF	Bibliotēkas bez robežām
ES	Eiropas Savienība
ESAO	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
ICT	Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
LiBri	Bibliotēku tīli
UNHCR	Apvienoto Nāciju Organizācijas Bēgļu aģentūra

IEVADS

Bibliotēkām kā daudznozaru resursu centram var būt izšķiroša nozīme migrantu globālo izglītības vajadzību atbalstīšanā, jo īpaši vietējās valodas mācīšanās, digitālās prasmes, akadēmiskā atbalsta un profesionālās orientācijas jomās. Bibliotekāri var ierosināt aktivitātes, kas papildina profesionālo dalībnieku darbu, savu iespēju robežās. Tāpēc, atbalstot vai izstrādājot mērķprogrammas, bibliotekāri var palīdzēt migrantiem uzlabot viņu zināšanas, pielāgoties vietējai izglītības sistēmai un iegūt prasmes, kas veicina viņu integrāciju un paver tālākas iespējas.

Par šo metodisko līdzekli

Šajā metodiskajā līdzeklī ir sniegti praktiski norādījumi bibliotekāriem par atbalstu migrantiem izglītības un dzīves prasmju pilnveidē, lai tie spētu labāk integrēties uzņēmējkopienās. Tas ietilpst bukletu sērijā, ko projekta Bibliotēku tilti (LiBri) ietvaros ir izstrādājusi asociācija Bibliotēkas bez robežām (BSF).

Migrantiem ir unikālas vajadzības, kas atšķiras no bibliotēku tipisko apmeklētāju vajadzībām. LiBri projekta mērķis ir palīdzēt bibliotēkām risināt šīs vajadzības, veicinot uz sadarbību vērstu un iekļaujošu vidi. Šis divu gadu projekts, ko līdzfinansē Eiropas Savienība (ES) ar Eiropas Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (AMIF) starpniecību un kas sākas 2024. gada maijā, paredz atbalstīt 50 bibliotēkas visā Eiropā, lai tās varētu uzņemt un iekļaut trimdā esošus cilvēkus. Projekta mērķis ir uzlabot bibliotēku spēju palīdzēt migrantu uzņemšanā un integrācijā.

Lai uzzinātu vairāk par šo iniciatīvu, apmeklējiet vietni <https://www.bibliosansfrontieres.org/libri/>

Šis metodiskais līdzeklis ir strukturēts, balstoties uz galvenajām tēmām un resursiem, kas apzināti projekta pirmajā posmā, un pamatojoties uz dokumentu izpēti par vajadzībām un esošajām iniciatīvām.

SATURS

Ievads	3
Rīku komplekts	7
• GALVENIE JĒDZIENI Digitālā pratība, ekonomiskā integrācija, akadēmiskā noturība un mūžizglītība	8
• 1. RĪCĪBAS JOMA Uzņēmējkopienas valodas apguve	12
• 2. RĪCĪBAS JOMA Digitālais atbalsts	16
• 3. RĪCĪBAS JOMA Akadēmiskais atbalsts, profesionāla orientācija un prasmju pilnveide	22
• PADOMI UN IETEIKUMI Bibliotekāriem saistībā ar šo tēmu	27
• PAPILDU RESURSI	30
Norādes par aktivitātēm	33
• 1. AKTIVITĀTE Lasīšanas konkurss	34
• 2. AKTIVITĀTE Darba resursu darbnīca	38
• 3. AKTIVITĀTE Kopienas apgaita (valodas mācīšanās aktivitāte)	42
• 4. AKTIVITĀTE Bibliotēkas digitālā atbalsta harta	45
• 5. AKTIVITĀTE Karjeras pārrunas ar migrantiem	49
• 6. AKTIVITĀTE Mājasdarbu pildīšanas sesijas	52
• 7. AKTIVITĀTE Darbnīca "Mācies, lai gūtu panākumus"	55
• 8. AKTIVITĀTE CV rakstīšanas darbnīca	59

RĪKU KOMPLEKTS

GALVENIE JĒDZIENI

Digitālā pratība un digitālā iekļaušana

Digitālā pratība nozīmē spēju “droši un pienācīgi piekļūt informācijai, to pārvaldīt, saprast, integrēt, izskaidrot, novērtēt un radīt, izmantojot digitālās tehnoloģijas, lai nodrošinātu nodarbinātību, pienācīgas darba vietas un uzņēmējdarbību. Tas ietver prasmes, ko dažādi dēvē par datorpratību, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) pratību, informācijpratību un medijpratību”¹.

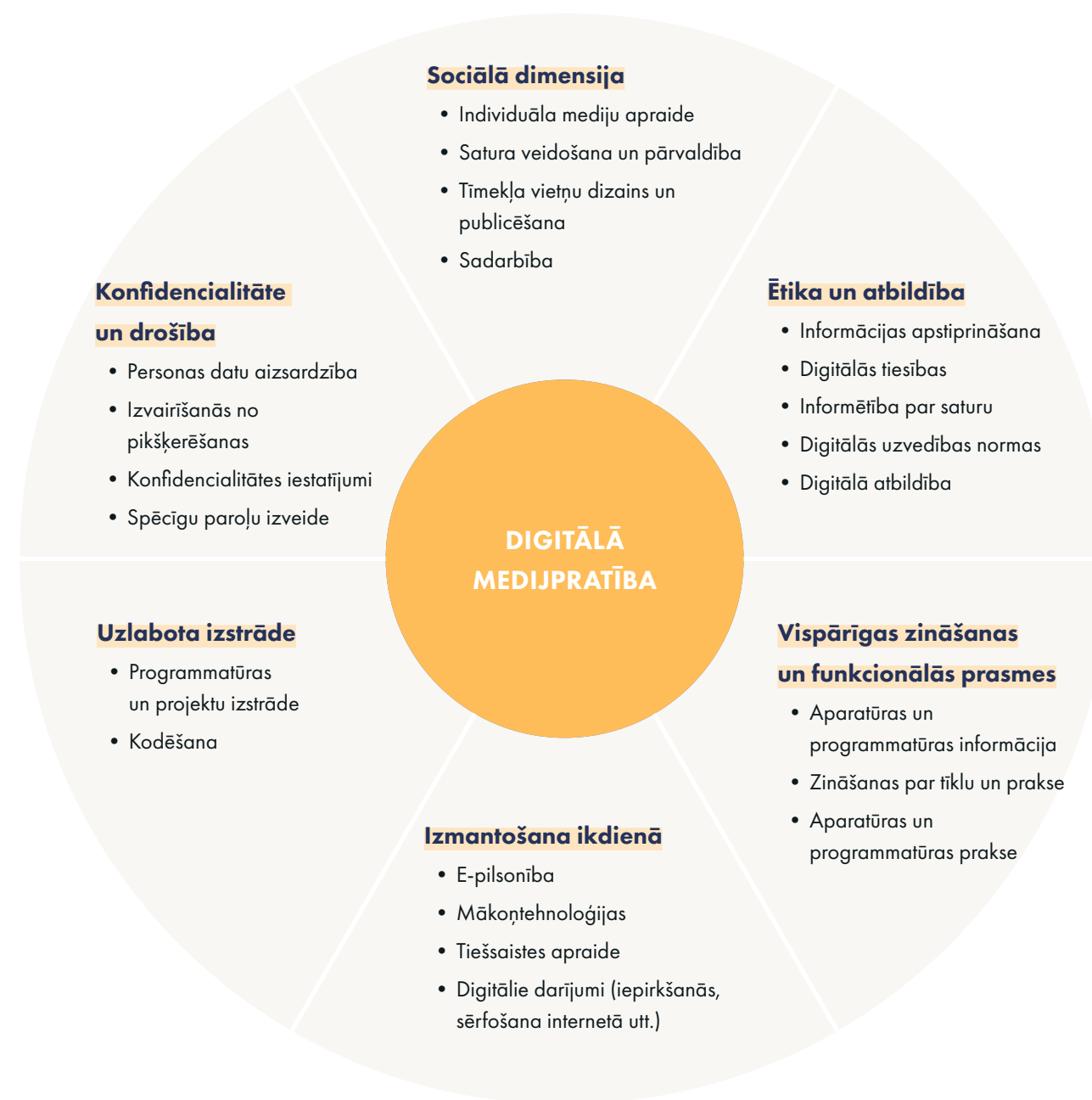
Migrantiem digitālā pratība bieži vien ir galvenā **sociālās līdzdalības un ekonomiskās stabilitātes veicinātāja**. Digitālā pratība ir daudz plašāka par pamatprasmēm darbā ar datoru: tā ietver prasmi droši un efektīvi piekļūt informācijai, to izvērtēt un sniegt dažādās platformās, sākot no navigācijas darba portālos līdz pat izpratnei par digitālajām tiesībām un drošību tiešsaistē.

Tomēr, pirms pievērsties digitālajai pratībai, vispirms ir svarīgi aplūkot vispārējo pratību. Ja nav apgūtas lasīšanas un izpratnes pamatprasmes, digitālās pratības centieni var būt neveiksmīgi. Tāpēc metodiskajos līdzekļos un apmācības programmās ir jāizmanto skaidra un saprotama valoda, kurā ņemti vērā gan rakstītprasības, gan digitālās pratības šķēršļi.

¹ UNESCO, “A Global Framework of Reference on Digital Literacy Skills for Indicator 4.4.2 - UNESCO Digital Library”, 2018. gada jūnijs.

Digitālā medijpratība — pamatprasmes

Ekonomiskā integrācija

Attiecībā uz migrantiem ekonomiskā integrācija (vai iekļaušana darba tirgū) ir process, kurā viņi iekļūst darba tirgū tādā veidā, kas ļauj viņiem piekļūt pienācīgam darbam, attīstīt attiecīgās prasmes un pilnībā piedalīties ekonomiskajā dzīvē. Eiropas Komisija integrāciju darba tirgū definē kā “apmēru, kādā migranti ar savām prasmēm, realizējot savu ekonomisko potenciālu, sasniegs tādu pašu līdzdalības līmeni darba tirgū kā ES dalībvalstu pilsoņi”¹.

Šis process nereti ietver tādu šķēršļu novēršanu kā iepriekšējās izglītības un kvalifikācijas neatzišanu, valodas zināšanas² un piekļuves trūkumu profesionālajiem tīkliem³. Veiksmīga ekonomiskā integrācija bieži tiek atbalstīta ar kvalifikācijas celšanas, pārkvalificēšanās un kvalifikācijas paaugstināšanas iniciatīvām, kā arī uz integrāciju vēršiem nodarbinātības dienestiem.

Visbiežāk sastopamie šķēršļi integrācijai darba tirgū

- Iepriekšējās izglītības un kvalifikāciju neatzišana
- Ierobežotas valodas(-u) zināšanas
- Profesionālo tīklu pieejamības trūkums
- Nav darba pieredzes uzņēmējvalstī vai tā ir bijusi ierobežota
- Pārtraukumi nodarbinātības vēsturē (piemēram, pārcelšanās, aprūpes vai patvēruma procedūru dēļ)
- Pieredzes trūkums darba intervijās vai pārbaudījumos

Šīs problēmas padziļinās, ja mijas vairāki diskriminācijas veidi, piemēram, dzimums, invaliditāte, vecums vai migrācijas statuss, kas dažām grupām vēl vairāk apgrūtina ekonomisko integrāciju. Piemēram, sievietes–migrantes bieži saskaras ar dzimumu aizspriedumiem un kultūras šķēršļiem, migranti ar invaliditāti — ar piekļuves problēmām un ierobežotu pielāgotu atbalstu, savukārt gados jauni un vecāki migranti var saskarties ar aizspriedumiem vecuma vai prasmju neatbilstības dēļ. Turklāt migranti bez dokumentiem un rasu grupas nereti saskaras ar pastiprinātu diskrimināciju un izslēgšanu no pienācīga darba iespējām.

¹ Eiropas Komisija, “Labour Market Integration”, skatīts: 2025. gada 17. aprīlī.

² ESAO, “Language Training for Adult Migrants”, in Making Integration Work (Parīze, 2021. gads).

³ Starptautiskā Darba organizācija, “Skills and Migration”, 2024. gada 28. janvāris.

Akadēmiskā noturība un mūžizglītība

Akadēmiskā noturība ir izglītojamā spēja saglabāt augstu motivācijas, iesaistīšanās un mācību sasniegumu līmeni, neraugoties uz ievērojamiem izglītības vai sociālajiem šķēršļiem. Migrācijas kontekstā akadēmiskā noturība raksturo migrantu un bēgļu bērnu un jauniešu spēju pielāgoties jaunai mācību videi, pārvarēt valodas barjeru, izglītības traucējumus un sociālekonomiski nelabvēlīgus apstākļus, kā arī gūt akadēmiskus panākumus par spīti šīm grūtībām¹.

Saskaņā ar UNESCO datiem gandrīz trešdaļā pasaules valstu mazāk nekā 5 % cilvēku vecumā no 15 gadiem piedalās izglītības un mācību programmās².

Mūžizglītība ir nepārtraukta, brīvprātīga un pašmotivēta zināšanu apguve personīgās vai profesionālās izaugsmes nolūkos visa mūža garumā. Migrantiem mūžizglītība ir būtiska, lai pārvarētu gan īstermiņa, gan ilgtermiņa adaptācijas problēmas, sākot no valodas un digitālās prasmes apguves un beidzot ar pārkvalificēšanos darbā, kvalifikācijas iegūšanu un sociālo integrāciju.

¹ Eiropas Komisija. Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts, [Against the Odds: Academically Resilient Students with a Migrant Background and How They Succeed: Final Report](#). (LU: publikāciju birojs, 2018. gads).

² UNESCO, “UNESCO Institute for Lifelong Learning | Institute for Lifelong Learning”, skatīts: 2025. gada 17. aprīlī.

1. RĪCĪBAS JOMA

Uzņēmējkopienas valodas apguve

Valoda bieži vien ir pirmais un vistiešākais šķērslis, ar ko saskaras migranti un jauniebraucēji. Nespējot runāt, lasīt vai saprast vietējās valodās, daudzas ikdienas darbības, sākot no iepirkšanās pārtikas veikalā un beidzot ar ārstu apmeklējumiem, kļūst par izaicinājumu. Tas nav tikai praktisks šķērslis — tas traucē viņu spēju **piekļūt tiesībām, pakalpojumiem, izglītībai un nodarbinātībai, kā arī veiksmīgi integrēties** uzņemtajās kopienās. Saskaņā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) 2023. gadā veiktā pētījuma datiem ārpus ES dzimušie pieaugušie ES iedzīvotāji daudz biežāk ziņo par grūtībām saistībā ar sabiedriskajiem pakalpojumiem. Galvenais iemesls ir valodas barjera¹.

KĀPĒC TAS IR SVARĪGI BIBLIOTEKĀRIEM

Bibliotēkas ir unikāla vieta, kas palīdz jaunpienācējiem pārvarēt šo neredzamo sienu.

Papildus daudzvalodu materiāliem un digitālajiem mācību rīkiem bibliotēkas nodrošina arī neformālu valodas mācīšanās vidi, kurā nav aizspriedumu vai spiediena, turklāt bieži vien tas ir bez maksas vai par nelielu samaksu.

¹ ESAO/Eiropas Komisija, "[Indicators of Immigrant Integration 2023: Settling In](#)" (Parīze: ESAO publikācija, 2023. gads).

KĀ

BIBLIOTĒKAS IZMANTO SAVAS TELPAS, LAI UZLABOTU VALODAS MĀCĪŠANOS

| Bibliotēkas visā Eiropā jau ir sākušas izstrādāt radošus un praktiskus risinājumus šai vajadzībai.

Valodu nodarbību rīkošana

Projekts “Mana Liepājas bibliotēka”

| LATVIJĀ

Latvijā projekta “Mana Liepājas bibliotēka” ietvaros ukraiņu bērniem un jauniešiem tiek nodrošināta vieta, kur apgūt latviešu valodu strukturētās valodas nodarbībās un neformālā praksē, tādējādi palīdzot vieglāk integrēties skolā¹.

Rumāņu un angļu valodas nodarbības

| RUMĀNIJĀ

Rumānijā Antim Ivireanu apgabala bibliotēkā vairāk nekā 100 ukraiņu bērni apguva rumāņu un angļu valodu, vienlaikus piedaloties sabiedriskajās un izglītojošajās aktivitātēs, kuru mērķis bija palīdzēt viņiem integrēties vietējā skolu sistēmā un kopienas dzīvē².

¹ Bibliotēku tilti (LiBri), “Dokumentu izpētes ziņojums. Konteksta elementi un esošās iniciatīvas trešo valstu iedzīvotājus atbalstošām bibliotēkām Francijā, Itālijā, Latvijā, Polijā un Rumānijā”, 2024. gada septembris.

² Bibliotēku tilti (LiBri).

Viegli lasāmas kolekcijas valodu apguvējiem

Viegli lasāmas kolekcijas

| FRANCIJĀ

Francijā daudzas bibliotēkas piedāvā FLE (*Français Langue Étrangère*) un viegli lasāmas (*Facile à Lire*) kolekcijas, lai padarītu franču valodu pieejamu izglītojamiem¹.

¹ “La démarche inclusive de la Bpi pour favoriser la cohésion et la mixité sociales”, Agence régionale du Livre Provence-Alpes-Côte d’Azur, 2017. gada 15. novembris.

Bērniem piemērotas adaptācijas — vienlīdzīgai līdzdalībai

Programma “Valoda bez robežām”

| POLIJĀ

Polijā programmas “Valoda bez robežām” ietvaros divreiz nedēļā tiek rīkoti poļu valodas kursi bēgļiem, galvenokārt sievietēm, kuras tos apmeklē kopā ar bērniem. Nodrošinot bērniem draudzīgu telpu, tiek ņemta vērā aprūpes realitāte un mazināti šķēršļi dalībai².

² Bibliotēku tilti (LiBri), “Dokumentu izpētes ziņojums. Konteksta elementi un esošās iniciatīvas trešo valstu iedzīvotājus atbalstošām bibliotēkām Francijā, Itālijā, Latvijā, Polijā un Rumānijā”.

2. RĪCĪBAS JOMA

Digitālais atbalsts

“Nespēja izmantot digitālās tehnoloģijas ikdienas dzīvē ir mūsdienu analfabētisms¹”

Marie Cohen-Skalli

Emmaūs Connect līdzdirektore

Daudziem migrantiem un bēgļiem, kuri ierodas Eiropā, digitālā piekļuve ir nevis greznība, bet gan pamatvajadzība. Lielākā daļa svarīgāko pakalpojumu, sākot ar veselības aprūpi un beidzot ar imigrācijas procesiem, tagad tiek nodrošināti tiešsaistē, tāpēc digitālā atstumtība var padziļināt izolāciju un kavēt integrāciju. Tomēr migranti, jo īpaši tie, kuri saskaras ar valodas barjerām, finansiālām grūtībām vai sociālo atstumtību, sastopas ar neproporcionāli augstu digitālās atstumtības risku.

Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Bēgļu aģentūras (UNHCR) datiem bēgļiem par 50 % retāk nekā pārējiem iedzīvotājiem ir pieejama mobilā ierīce ar interneta pieslēgumu, un gandrīz trešdaļai (29 %) bēgļu mājsaimniecību vispār nav piekļuves tālrunim. Digitālā plaista ir jo īpaši krasa lauku apvidos, kur katrs piektais bēglis dzīvo vietā, kur nav uzticama tīkla pārklājuma. Pat tad, ja ierīces ir pieejamas, ierobežotās valodu zināšanas un zema digitālās prasmes līmenis rada papildu šķēršļus².

¹ Mélanie Le Torrec un Pierre Moison, “[Les bibliothèques, témoins et moteurs de l’accompagnement de la précarité numérique](#)”, teksts, 2023. gada 11. septembris.

² John Warnes, “[Internet and Mobile Connectivity for Refugees – Leaving No One Behind](#)”, UNHCR Innovation (blogs), 2018. gada 28. jūnijs.

Pārvietošanās pa nepazīstamām birokrātiskām sistēmām, sensitīvu personas datu apstrāde un e-pārvaldes platformu izmantošana otrajā vai trešajā valodā ir sarežģīta ikvienam, un vēl sarežģītāka tā ir bez pastāvīgas piekļuves piemērotām digitālajām ierīcēm un digitālajām pamatprasmēm.

KĀPĒC TAS IR SVARĪGI BIBLIOTEKĀRIEM

Bibliotēkas nereti ir pirmā un dažkārt vienīgā publiskā vieta, kur migranti var atrast bezmaksas piekļuvi internetam un cilvēku atbalstu digitālo prasmju pilnveidei. Ja migranti var droši izmantot digitālos rīkus, viņi var labāk piekļūt veselības aprūpes pakalpojumiem, reģistrēties skolā, pieteikties darbā un uzturēt saikni gan ar jauno, gan veco kopienu.

Cīņa pret digitālo atstumtību | FRANCIJĀ

Francijā Sensendenī bibliotēkas sadarbojās ar NVO “Emmaüs Connect”, lai cīnītos pret digitālo atstumtību, piedāvājot atvērtas digitālo konsultantu sesijas un grupu datorseminārus tieši vietējās bibliotēkās. Līdzīgi arī dažas Parīzes bibliotēkas ir ieviesušas praktiskas digitālās darbnīcas, lai palīdzētu jauniešiem tiešsaistē veikt administratīvus uzdevumus, piemēram, pieteikties uzturēšanās atļaujām vai veselības apdrošināšanai. Darbnīcas bieži vien notiek vairākās valodās, un darbinieki ir attiecīgi apmācīti, lai spētu sniegt palīdzību darbā ar kopīgām integrācijas platformām¹.

¹ “Emmaüs Connect and Parisian Libraries Join Forces to Overcome Digital Exclusion - Emmaüs Connect”, 2018. gada 12. janvāris.

KĀ BIBLIOTĒKAS VAR ATBALSTĪT MIGRANTU DIGITĀLO IEKĻAUŠANU

Informācijpratība un digitālā pratība ir viena no galvenajām ES prioritātēm, un bibliotēku loma, jo īpaši medijpratības un informācijpratības programmu un kursu rīkošanā un nodrošināšanā, ir plaši atzīta¹. Tālāk tabulā ir uzskaitīti daudzi veidi, kā bibliotēkas var reaģēt uz migrantu digitālajām vajadzībām. Tālāk ir arī norādīti daži labas prakses piemēri, ko pašlaik īsteno Eiropas bibliotēkas.

1 Palīdzība attiecībā uz digitālās pratības pamatprasmēm

	Izaicinājums	Kā bibliotēkas var sniegt atbalstu
Vienlīdzīga piekļuve IKT	Piekļuves trūkums piemērotām ierīcēm (piemēram, dators veidlapu aizpildīšanai, piekļuve internetam), jo īpaši migrējošām sievietēm.	Piekļuves nodrošināšana bibliotēkas ierīcēm; aizdošanas programmas personām, kurām nav personālo datoru.
Informācijpratība un medijpratība	Grūtības identificēt uzticamus un oficiālus informācijas avotus (piemēram, administratīvajām procedūrām, faktu pārbaudei u.c.).	Medijpratības darbnīcu un individuāla atbalsta organizēšana, lai palīdzētu orientēties oficiālajos informācijas avotos.
Digitālo prasmju pilnveide	Ierobežotas iespējas apgūt praktiskās iemaņas (piemēram, e-pasta lietošanu, tiešsaistes veidlapu aizpildīšanu, kodēšanu, robotiku).	Strukturētu digitālo prasmju nodarbību piedāvājums dažādos līmeņos; mācīšanās no līdzbiedriem un mentoringi.
Droša digitālā prakse	Pakļautība tiešsaistes riskiem, piemēram, krāpšanas gadījumiem, dezinformācijai, iebiedēšana tiešsaistē un privātuma pārkāpumiem.	Izglītojošu sesiju rīkošana saistībā ar digitālo drošību.
Valoda un pieejamība	Grūtības saprast digitālo saturu nepietiekamu valodas zināšanu vai invaliditātes dēļ.	Daudzvalodu resursu un tulkošanas lietotņu nodrošināšana, pieejamu tehnoloģiju (piemēram, ekrāna lasītāju) piedāvāšana; personāla palīdzība.

¹ Eiropas Padome, “Recommendation CM/Rec(2023)3 of the Committee of Ministers to Member States on Library Legislation and Policy in Europe”, 2023. gada 5. aprīlis.

Bibliotēkas var atbalstīt migrantu digitālās vajadzības, piedāvājot drošu, strukturētu un viesmīlīgu vietu, kur apgūt un praktizēt jaunas tehnoloģiskās prasmes. Bibliotēkas darbinieki un brīvprātīgie var piedāvāt daudzveidīgu atbalstu, tostarp palīdzību digitālo veidlapu un tiešsaistes pieteikumu aizpildīšanā, kā arī darbnīcas par pamatierīču (viedtālruni, klēpj datoru, planšet datoru) lietošanu vai pat pamatapmācības kibersdrošības, e-pasta lietošanas un digitālo darba pieteikumu jautājumos.

Sniedzot digitālo atbalstu, paturiet prātā tālāk norādīto.

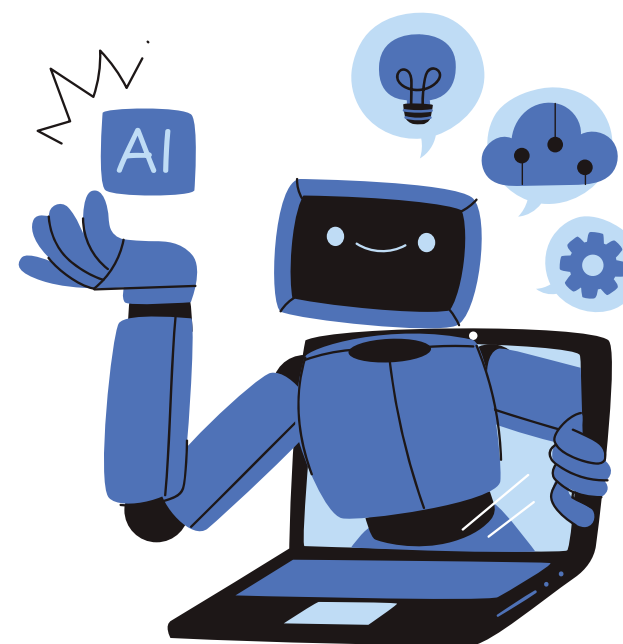
- Kad vien iespējams, mudiniet un iedrošiniet lietotājus uzņemties iniciatīvu un veikt uzdevumus patstāvīgi, pielāgojot palīdzību atbilstoši viņu īpašajām vajadzībām un situācijai.
- Atbalstiet individuus un grupas, tādējādi veidojot viņu pārliecību un patstāvību digitālo rīku izmantošanā.
- Ja jums ir jārikojas lietotāja vārdā, piemēram, jāaizpilda veidlapas, vienmēr izmantojiet drošas, oficiālas platformas, piemēram, *Aidants Connect*¹, vai saņemiet oficiālu atļauju, lai nodrošinātu datu aizsardzību un samazinātu visu iesaistīto pušu atbildības riskus.

¹ République Française, '[Aidants Connect](#)', Aidants Connect, skatīts: 2025. gada 15. maijā.

2 Padziļinātas digitālo prasmju darbnīcas

Papildus digitālajām pamatprasmēm bibliotēkas var arī nodrošināt specializētas darbnīcas padziļinātākām digitālajām prasmēm, piemēram, kodēšanai un robotikai.

Bēgļu atbalsta centri | RUMĀNIJĀ

Rumānijā, īstenojot projektu "Bibliotēkas kā atbalsta centri bēgļiem un kopienai", vairākas bibliotēkas izveidoja kodēšanas un robotikas klubus. Šie klubi nodrošina bērniem, pusaudžiem, bibliotekāriem un brīvprātīgajiem kopīgu telpu, kur mācīties risināt problēmas, izmantojot programmēšanu un attīstot gan tehniskās, gan sociālās prasmes. Šī iniciatīva arī veicina mijiedarbību starp migrantiem un uzņēmējkopienām.

Īsais kontrolesaraksts digitālā atbalsta sniegšanā migrantiem

- Vai bibliotēkā ir pieejams bezmaksas internets bez ierobežojošām prasībām?
- Vai digitālās prasības darbnīcas ir piemērotas iesācējiem un daudzvalodu lietotājiem?
- Vai ir pieejama palīdzība valsts iestāžu tiešsaistes veidlapu un pieteikumu aizpildīšanai?
- Vai brīvprātīgie un darbinieki ir apmācīti attiecībā uz neaizsargāto lietotāju digitālo privātumu un kibersdrošību?
- Vai bibliotēka aktīvi sadarbojas ar vietējām NVO vai sociālajiem dienestiem, lai paplašinātu digitālo atbalstu?

3. RĪCĪBAS JOMA

Akadēmiskais atbalsts, profesionālā orientācija un prasmju pilnveide

Par **20%**

zemāks nodarbinātības līmenis
ir vērojams imigrantu mātēm
salīdzinājumā ar vietējām
mātēm visās ESAO valstīs

Daudziem jauniebraucējiem un bēgļiem piekļuve izglītībai un jēgpilnam darbam ir galvenā prioritāte un labākā iespēja veiksmīgai integrācijai. Dažām personām migrācijas galvenais iemesls ir labākas vai specializētas izglītības un darba iespēju meklēšana, tostarp izmantojot studentu apmaiņas vai darba–studiju programmas.

Tomēr pēc ierašanās migranti bieži saskaras ar ievērojamiem šķēršļiem, lai piekļūtu kvalitatīvai izglītībai un pienācīgam darbam. Valodas šķēršļi, mācību pārtraukšana un iepriekš iegūtas kvalifikācijas neatzīšana var kavēt turpināt mācības vai atrast prasmēm atbilstošu darbu.

Bērnu un jauniešu vidū migrācija bieži vien rada mācību atpalcību salīdzinājumā ar viņu vienaudžiem. Eiropā uz pirmsskolas (3–5 gadi) un vidusskolas (15+ gadi) vecuma bērniem bieži vien neattiecas obligātās izglītības likumi, tāpēc daudzi no viņiem ir izslēgti no skolu integrācijas programmām¹. Karš Ukrainā ir radījis vēl lielāku spiedienu uz izglītības sistēmām visā Eiropā, jo skolas cenšas uzņemt lielu skaitu jauniebraukušo skolēnu. ESAO dati liecina, ka jaunie migranti un jaunieši, kuru vecāki dzimuši ārvalstīs, neproporcionāli biežāk priekšlaicīgi pamet skolu un pēc tam saskaras ar bezdarbu².

¹ UNHCR, UNICEF un IOM, *“Access to Education for Refugee and Migrant Children in Europe”*, 2019. gada septembris.

² ESAO, *Young People with Migrant Parents, Making Integration Work*, 2021. gads.

Migrantu izcelsmes pieaugušajiem izglītība ir vienlīdz svarīga integrācijai darba tirgū, un viņiem var būt nepieciešams daudzveidīgs atbalsts, piemēram, kvalifikāciju atzišanas vai (pār) kvalifikācijas celšanas programmas, lai palīdzētu pielāgoties jaunajiem ekonomiskajiem apstākļiem. ES attiecībā uz migrantiem joprojām pastāv ievērojamas nodarbinātības atšķirības: tiem ir ne tikai ir mazāka iespēja tikt nodarbinātiem, bet arī lielāka iespēja strādāt mazāk kvalificētu darbu. Saskaņā ar Eurostat datiem 2023. gadā ekonomiski aktīvā darbaspēka līmenis 20–64 gadus veciem iedzīvotājiem, kas nav ES pilsoņi, bija 71,8 % salīdzinājumā ar 80,5 % pilsoņu un 83,4 % ES pilsoņu¹. Visās ESAO valstīs šī atšķirība ir īpaši izteikta imigrantu mātēm, kuru nodarbinātības līmenis ir vidēji par 20 % zemāks nekā vietējām mātēm, bet Beļģijā, Francijā, Vācijā un Slovēnijā šis rādītājs pārsniedz 30 %².

¹ Eurostat, "Migrant Integration Statistics – Labour Market Indicators", 2024. gada 6. maijs.
² ESAO/Eiropas Komisija, "Indicators of Immigrant Integration 2023: Settling In" (Parīze: ESAO publikācija, 2023. gads).

KĀPĒC TAS IR SVARĪGI BIBLIOTEKĀRIEM

Neatkarīgi no tā, vai runa ir par iekavētās mācību vielas atgūšanu skolā,

orientēšanos ārvalstu darba tirgos vai izpratni par vietējām darba normām,

bibliotēkas var kļūt par atspēriena punktu ceļā uz personīgo un profesionālo izaugsmi. Salīdzinājumā ar oficiālajām skolām un iestādēm tās var arī piedāvāt brīvāku un neitrālāku vidi pašmācībai.

KĀ BIBLIOTĒKAS ATBALSTA MIGRANTU AKADĒMISKOS UN PROFESIONĀLOS PANĀKUMUS

1 Apmācība un palīdzība mājasdarbu izpildē

Bibliotēkas var sniegt ieguldījumu migrantu akadēmiskajā un profesionālajā izaugsmē dažādos veidos, piemēram, veicinot bērnu migrantu apmācību un neformālas mājasdarbu pildīšanas sesijas, — nereti sadarbībā ar vietējām valsts skolām. Šāda veida atbalsts īpaši svarīgs kļūst situācijās, kad izglītības sistēmas pēkšņi tiek pakļautas spiedienam saistībā ar bēgļu bērnu masveida ierašanos, kā tas vērojams tālāk aprakstītajā Polijas piemērā.

Palīdzība mājasdarbu veikšanā, klusas mācību telpas un neformāla valodas apguve | POLIJĀ

Kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā 2022. gadā **Polija** ir saskārusies ar vēl nepieredzētu bēgļu bērnu pieplūdumu. 2023. gada oktobrī Polijas valsts izglītības sistēmā bija uzņemti gandrīz 180 000 ukraiņu bērnu¹. Neraugoties uz valsts centieniem, poļu skolām ir grūtības nodrošināt valodas un integrācijas atbalsta pieprasījumu. Tikai 60 % ukraiņu skolēnu, kuriem bija tiesības uz bezmaksas poļu valodas apmācības kursiem, tos apmeklēja, un tika ziņots par augstu mācību pārtraukšanas rādītāju, jo īpaši vidusskolas līmenī². Pārpildītās klases, ierobežotie resursi un starpkultūru asistentu trūkums daudzus skolotājus ārkārtīgi noslogoja. Šajā situācijā bibliotēkas palīdzēja atvieglot slogu skolām un ģimenēm, piedāvājot palīdzību mājasdarbu izpildē, klusas mācību telpas un neformālu valodu apguvi. Šie pakalpojumi palīdzēja ne vien jaunažiem audzēkņiem pārvarēt nepilnības izglītībā, bet arī piedāvāja skolotājiem tik ļoti nepieciešamo atslogojumu³.

¹ UNESCO, "Poland's Education Responses to the Influx of Ukrainian Refugees", skatīts: 2025. gada 16. aprīlī.

² Eiropas Komisija, "Refugee Students from Ukraine in the Polish Education System", 2024. gada 1. maijs.

³ Bibliotēku tīli (LiBri), "Dokumentu izpētes ziņojums. Konteksta elementi un esošās iniciatīvas trešo valstu iedzīvotājus atbalstošām bibliotēkām Francijā, Itālijā, Latvijā, Polijā un Rumānijā".

2 Profesionālo prasmju darbnīcas

Bibliotēkām var būt nozīmīga loma migrantu un bēgļu profesionālās integrācijas atbalstīšanā, piedāvājot īpašas darbnīcas un individuālas konsultācijas. Arī ieguldījums fizisko un digitālo resursu, piemēram, karjeras ceļvežu, CV veidņu un valodu apguves platformu iegādē ievērojami palīdz atbalstīt pašmācību un mūžizglītību.

Partnerība ar vietējām apvienībām, nodarbinātības dienestiem un juridiskās palīdzības organizācijām var vēl vairāk stiprināt šos centienus un nodrošināt, ka migranti saņem pielāgotu un aktuālu atbalstu.

Vienlaikus ir svarīgi šos centienus skatīt plašākā atbalsta ekosistēmas kontekstā. Bibliotēkas ir daļa no plašākas vides, kurā ietilpst skolas, darba devēji, kopienas grupas un vietējās iestādes, kas kopīgi strādā pie tā, lai palīdzētu jauniebraucējiem integrēties un attīstīties.

Īsa kontrolsaraksts akadēmiskā un profesionālā atbalsta sniegšanai bibliotēkās

- Vai jūsu bibliotēkā bērniem migrantiem tiek piedāvāta palīdzība mājasdarbu izpildē?
- Vai ir viegli pieejami materiāli par studiju izvēles testiem, karjeras attīstību, vietējiem darba tirgiem un darba kultūru?

Karjeras gatavības darbnīcas | LATVIJĀ

Latvijā vairākās bibliotēkās bēgļiem tiek organizētas karjeras gatavības darbnīcas, tostarp CV rakstīšanas nodarbības, interviju simulācijas un konsultācijas par darba iespējām pieprasītākajās tehniskajās jomās. Šajās darbnīcās valodas prakse bieži tiek apvienota ar reāliem profesionāliem scenārijiem¹.

¹ Bibliotēku tīli (LiBri), ["Dokumentu izpētes ziņojums. Konteksta elementi un esošās iniciatīvas trešo valstu iedzīvotājus atbalstošām bibliotēkām Francijā, Itālijā, Latvijā, Polijā un Rumānijā"](#).

Juridisko tiesību darbnīca | RUMĀNIJĀ

Rumānijā Konstancas apgabala "Ioan N. Roman" bibliotēka rīko virkni juridisko tiesību darbnīcu un darba meklēšanas stratēģiju nodarbību. Šīs darbnīcas palīdz bēgļiem un migrantiem izprast savas tiesības darbavietā, apgūt interviju iemaņas un pārliecinoši orientēties darba meklēšanas platformās².

² Bibliotēku tīli (LiBri).

- Vai personāls ir apmācīts novirzīt lietotājus uz papildu nodarbinātības vai brīvprātīgo pakalpojumiem?
- Vai jūsu bibliotēkā notiek CV rakstīšanas darbnīcas vai interviju simulācijas?
- Vai jūsu telpas ir vienlīdz viesmīlīgas gan pieaugušajiem, gan bērniem?
- Vai jūsu bibliotēka migrantiem piedāvā brīvprātīgā darba iespējas?

PRAKTISKI PADOMI UN IETEIKUMI

Zemāk ir apkopots saraksts ar noderīgiem padomiem un ieteikumiem, ko bibliotekāriem ieteicams paturēt prātā, atbalstot migrantus valodas apguves, digitālā atbalsta, izglītības un dzīves prasmju pilnveides jomā.

Padoms vai ieteikums	Skaidrojums
Izrādiet sapratni attiecībā uz dažādiem prātības līmeņiem	Apmeklētājiem var būt atšķirīgs rakstītprātības līmenis, pieredze darbā ar tehnoloģijām un valodu zināšanas. Pievērsieties katram cilvēkam ar pacietību, sniedzot pielāgotu atbalstu un palīdzot pilnveidot prasmes savā tempā.
Nodrošiniet iekļaujošu vidi	Valodas apmācību un citu nodarbību laikā piedāvāji bērniem draudzīgas telpas, lai novērstu aprūpes šķēršļus.
Apkopojiet resursus darba meklētājiem	Izveidojiet viegli atrodamas kolekcijas ar darba meklēšanas materiāliem, tostarp CV veidnēm, sagatavošanās darba intervijai ceļvežiem un karjeras viktorinām. Nodrošiniet pietiekamu skaitu mācību vietu ar kontaktligzdām klēpj datoru un tālrunu uzlādei, kā arī vietu datoriem.
Veiciet mūžizglītību	Pret katru apmeklētāju izturieties kā pret mūžizglītības apguvēju un izvairieties no pieņēmumiem par viņa interesēm vai spējām, pamatojoties uz vecumu, migrācijas izcelsmi vai profilu. Ieviešiet ieradumu informēt viņus par daudzveidīgiem resursiem, mācību rīkiem un apmācības iespējām, kas pieejamas bibliotēkā vai kopienā.
Veiciet mācīšanos no līdzbiedriem	Piedaloties mājasdarbu pildīšanas sesijās vai jebkurās citās aktivitātēs, mudiniet cilvēkus dalīties savā pieredzē un zināšanās ar citiem grupas biedriem.

SECINĀJUMI

Visā Eiropā bibliotēkām ir aizvien svarīgāka loma migrantu un bēgļu sociālās, izglītības un ekonomiskās integrācijas veicināšanā. Pateicoties atvērtībai, pieejamajiem resursiem un viesmīlīgai videi, bibliotēkām ir unikāla iespēja risināt dažus no visbiežāk sastopamajiem šķēršļiem, ar kuriem saskaras jauniebraucēji — valodas apguvi, digitālo prātību, akadēmisko noturību, mūžizglītību un integrāciju darba tirgū.

ATSAUCES

- Agence régionale du Livre Provence-Alpes-Côte d'Azur. "La démarche inclusive de la Bpi pour favoriser la cohésion et la mixité sociales", 2017. gada 15. novembris, <https://www.livre-provencealpescotedazur.fr/ressources/dossiers-thematiques/les-bibliothequegraveques-face-aux-defis-de-la-diversite-42/la-damarche-inclusive-de-la-bpi-pour-favoriser-la-cohesion-et-la-mixite-sociales-27>
- Eiropas Padome. "Recommendation CM/Rec(2023)3 of the Committee of Ministers to Member States on Library Legislation and Policy in Europe", 2023. gada 5. aprīlis, <https://rm.coe.int/0900001680aaced6>
- "Emmaüs Connect and Parisian Libraries Join Forces to Overcome Digital Exclusion - Emmaüs Connect", 2018. gada 12. janvāris, <https://emmaus-connect.org/2018/01/emmaus-connect-et-bibliotheques-parisiennes-contre-exclusion-numerique/>
- Eiropas Komisija. "Labour Market Integration". Skatīts: 2025. gada 17. aprīlī, https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/labour-market-integration_en
- Eiropas Komisija. "Refugee Students from Ukraine in the Polish Education System", 2024. gada 1. maijs, https://home-affairs.ec.europa.eu/whats-new/publications/refugee-students-ukraine-polish-education-system_en
- Eiropas Komisija. Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts. Against the Odds: Academically Resilient Students with a Migrant Background and How They Succeed: Final Report. (LU: publikāciju birojs, 2018. gads), <https://data.europa.eu/doi/10.2766/642712>
- Eurostat. "Migrant Integration Statistics – Labour Market Indicators", 2024. gada 6. maijs, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migrant_integration_statistics_%E2%80%93_labour_market_indicators
- Starptautiskā Darba organizācija. "Skills and Migration", 2024. gada 28. janvāris, <https://www.ilo.org/topics/labour-migration/areas-work/labour-migration/skills-and-migration>
- Le Torrec, Mélanie, and Pierre Moison. "Les bibliothèques, témoins et moteurs de l'accompagnement de la précarité numérique". Teksts, 2023. gada 11. septembris, <https://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2023-00-0000-007>
- Bibliotēku tilti (LiBri). "Dokumentu izpētes ziņojums. Konteksta elementi un esošās iniciatīvas trešo valstu iedzīvotājus atbalstošām bibliotēkām Francijā, Itālijā, Latvijā, Polijā un Rumānijā", 2024. gada septembris, <https://eblida.org/wp-content/uploads/2024/10/Deliverable-2.2-Desk-Research-report-catalogue-of-initiatives-and-contents.pdf>
- ESAO. "Language Training for Adult Migrants". Making Integration Work. Parīze, 2021. gads, https://www.oecd.org/en/publications/language-training-for-adult-migrants_02199d7f-en.html
- ESAO. Young People with Migrant Parents. Making Integration Work. ESAO, 2021. gads, <https://doi.org/10.1787/6e773bfe-en>
- ESAO/Eiropas Komisija. "Indicators of Immigrant Integration 2023: Settling In". Parīze: ESAO publikācija, 2023. gads, https://migrant-integration.ec.europa.eu/system/files/2023-08/Settling%20in%20report%20final%20EN.pdf?utm_source=chatgpt.com

- UNESCO. "A Global Framework of Reference on Digital Literacy Skills for Indicator 4.4.2 - UNESCO Digital Library", 2018. gada jūnijs, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000265403.locale=en>
- UNESCO. "Poland's Education Responses to the Influx of Ukrainian Refugees". Skatīts: 2025. gada 16. aprīlī, <https://www.unesco.org/en/ukraine-war/education/poland-support>
- UNESCO. "UNESCO Institute for Lifelong Learning | Institute for Lifelong Learning". Skatīts: 2025. gada 17. aprīlī, <https://www.uil.unesco.org/en>
- UNHCR, UNICEF un IOM. "Access to Education for Refugee and Migrant Children in Europe", 2019. gada septembris, <https://www.unhcr.org/neu/wp-content/uploads/sites/15/2019/09/Access-to-education-europe-19.pdf>
- Warnes, John. "Internet and Mobile Connectivity for Refugees – Leaving No One Behind". UNHCR Innovation (blogs), 2018. gada 28. jūnijs, <https://www.unhcr.org/innovation/internet-mobile-connectivity-refugees-leaving-no-one-behind/>

PAPILDU RESURSI

Digitālās pratības resursi

- BSF resursu un aktivitāšu kopums par digitālo pratību: <https://www.bsftHEMA.org/en/parcours/digital-literacy/> (angļu valodā). Tas ietver tālāk minēto.
 - Saziņa pa e-pastu: <https://www.bsftHEMA.org/en/fiche/communicating-by-email/>
 - Spēcīgas paroles izveide: <https://www.bsftHEMA.org/en/fiche/create-a-strong-password/>
 - Cīņa pret digitālajiem hakeriem: <https://www.bsftHEMA.org/en/fiche/fighting-against-digital-hackers/>
 - Rūpes par savu tiešsaistes reputāciju: <https://www.bsftHEMA.org/en/fiche/looking-after-your-online-reputation/>
 - Viltus ziņu atpazīšana: <https://www.bsftHEMA.org/en/fiche/the-fake-news-detector/>
 - Video: digitālā koordinatora profesionālā nostāja: <https://www.bsftHEMA.org/en/fiche-outil/video-the-professional-posture-of-the-digital-facilitator/>
 - Video: mācīšanās sazināties un meklēt informāciju tiešsaistē: <https://www.bsftHEMA.org/en/fiche-outil/video-learning-how-to-communicate-and-search-for-information-online/>
 - Video: informētības veicināšana par digitālajiem apdraudējumiem: <https://www.bsftHEMA.org/en/fiche-outil/raising-awareness-about-digital-dangers/>
- Europass Digitālo prasmju novērtēšanas rīks: <https://europa.eu/europass/digitalskills/screen/home?lang=lv> (vairākās valodās)
- Tiešsaistes kurss: digitālā pratība, drošība internetā un sociālie mediji. Eiropas Skolu izglītības platforma: <https://school-education.ec.europa.eu/en/learn/courses/digital-literacy-internet-safety-and-social-media> (angļu valodā)

Valodu mācīšanās resursi

- Bēgļu frāžu burtnīca ir Google dokumentu izklājlapu kopums, ko izveidojuši brīvprātīgie, lai izdrukātu un izplatītu frāzes bēgļu atbalstam: <https://refugeephrasebook.de/> (vairākās valodās)
- Pedagoģiskās aktivitātes skolotājiem, kuri māca migrantiem FLE (franču valodu kā svešvalodu): <https://enseigner.tv5monde.com/articles-dossiers/dossiers/enseigner-le-francais-un-public-migrant> (franču valodā)
- Grāmatu katalogs "Facile a Lire" franču valodas apguvei: https://www.lebouquetdesbibliotheques.fr/recherche/simple/id_catalogue/897/id_module/9 (franču valodā)

Nodarbinātība

- Eiropas nodarbinātības portāls ar informāciju darba devējiem, kandidātiem un par dzīves un darba apstākļiem Eiropas valstīs un Eiropas (tiešsaistes) darba dienām: https://eures.europa.eu/index_lv (vairākās valodās)
- Europass rīki, tostarp darba vietas, kursi un informācija: <https://europass.europa.eu/lv> (vairākās valodās)
- Eiropas Savienības izveidotais Europass CV izveides rīks ļauj lietotājiem izveidot savu CV, izmantojot vienu no Eiropā pazīstamākajiem CV formātiem: <https://europass.europa.eu/lv/create-europass-cv> (vairākās valodās)

Papildu resursi dažādās valodās ir atrodami **EBLIDA projekta ietvaros izveidotajā Pārvietoto, izsūtīto un migrantu personu lapā**: <https://eblida.org/displaced-exiled-migrant-persons/>

**NORĀDES PAR
AKTIVITĀTĒM**

1. AKTIVITĀTE

Lasīšanas konkurss

→ **AUDITORIJA:** pusaudži migranti un pieaugušie migranti

APMEKLĒTĀJI
8–10

KOORDINATORI
1–2

LĪMENIS
Vidējs

SAGATAVOŠANĀS
30 min.

AKTIVITĀTE
1 st. 30 min.
(iespējamās vairākas sesijas)

APRAKSTS

Jautrs un iedrošinošs lasīšanas konkurss migrantiem, kuri apgūst uzņēmējvalsts valodu. Dalībnieki izvēlas īsus ilustrētus stāstus vai adaptētus tekstus un lasa tos skaļi pa pāriem vai atsevišķi. Šī aktivitāte veicina pārliecību par izrunu, izpratni un runāšanu un vienlaikus sekmē kopienas nostiprināšanos, daloties kopīgos stāstos.

MĒRĶI

Šīs aktivitātes laikā dalībnieki:

- Stiprinās lasīšanas balsi plūdumu un izrunu jaunapgūtajā valodā
- Pilnveidos vārdu krājumu un lasīšanas izpratni
- Vairo savu pašapziņu, piedaloties draudzīgos un atbalstošos konkursos
- Veicinās bibliotēku izmantošanu un iesaistīšanos lasīšanas materiālu izmantošanā

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Izruna un intonācija
- Klausīšanās izpratne
- Vārdu krājuma apguve
- Dalībnieku atsauksmes un pašpārliecinātība

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

Pamata lasītprasme uzņēmējkopienas valodā (A1/A2 vai pamata B1 līmenis)

APRĪKOJUMS

- Pildspalvas, zīmuli un piezīmju bloki

IZMANTOTĀIS SATURS

- Īsi adaptētie stāsti (vislabāk ar ilustrācijām)
- Atmiņas kartītes vārdu krājuma nostiprināšanai
- Vārdnīcas (tiešsaistē vai drukātā formātā)
- Pēc izvēles: izdrukāti jautājumi
- Pēc izvēles: nelielas balvas dalībniekiem/uzvarētājiem

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Apziniet dalībniekus, sazinoties ar vietējām skolām un migrantu atbalsta apvienībām. Ideālā gadījumā: vidēja lieluma (10–15 dalībnieki), līdzīga vecuma grupa.
- Pēc izvēles: apsveriet iespēju sazināties ar kādu svešvalodu speciālistu, piemēram, vietējās skolas skolotāju vai valodu skolu vai organizāciju, lai izveidotu partnerību aktivitātes veicināšanai.
- **PADOMS.** Lai izvēlētos atbilstošas grāmatas, vēl pirms aktivitātes centieties iegūt priekšstatu par vecuma grupām un valodas prasmes līmeņiem.

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (30 MIN.)

- Koordinators no bibliotēkas krājuma izvēlas 8–10 ĻOTI īsus stāstus (vai arī dialogus, īsus dzejoļus vai ziņu rakstus), ideālā gadījumā ņemot vērā izglītojamo valodas prasmes līmeņus. Ja ir paredzētas vairākas sesijas, var izmantot arī apjomīgāku materiālu/grāmatu.
- Skolotājs pārskata tekstus un sagatavo vārdu krājuma atbalstu un izrunas vadlīnijas.
- **PADOMS.** Pasniedziet konkursu nevis kā vērtējumu, bet gan atraktīvu veidu, kā pārdomāt, kas izdevies labi un kurās jomās izglītojamajiem vēl jāpilnveidojas. Mudiniet koordinatorus sniegt pozitīvu atgriezenisko saiti. Visiem dalībniekiem sagatavojiet nelielas balvas vai sertifikātus.

2. IEVADS (30 MIN.)

- **Sagaidīšana** (5 MIN.)
 - Sasveicinieties ar grupu, iepazīstiniet ar koordinatoriem (skolotāju un bibliotekāru).
 - Īsi izskaidrojiet migrantiem bibliotēkas sniegtos pakalpojumus.
- **Prezentācijas** (5 MIN.)
 - Katrs dalībnieks iepazīstina ar sevi un dalās ar savu mīļāko grāmatu vai stāstu jebkurā valodā.
- **Sarunu uzsākšana** (15 MIN.)
 - “Vāku atbilstības spēle”: parādiet izvēlētu stāstu vākus. Dalībniekiem ir jāmēģina uzminēt to nosaukums vai jāapspiež, par ko varētu būt stāsts.
 - **PADOMS.** Norādiet vienu (vai vairākus) ar stāstu saistītus atslēgvārdus (un sniedziet to definīciju vai iztulkojiet tos), lai palīdzētu dalībniekiem uzminēt, par ko ir stāsts.
- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)
 - Izskaidrojiet konkursa būtību: lasīšana tiek vērtēta pēc skaidrības, izrunas un izteiksmes, nevis izcilības!
 - Akcentējiet jautrību un atbalstu, bet neizdariet spiedienu. Dalībniekiem var būt atšķirīgi zināšanu līmeņi, un tas ir pieņemami.

3. AKTIVITĀTE (1 ST. 5 MIN.)• **1. darbība: stāstu atlasīšana** (5 MIN.)

- Dalībnieki aplūko sagatavotos stāstus un izvēlas lasīšanai vienu no tiem.
- **PADOMS.** Ļaujiet dalībniekiem sadalīties pa pāriem un strādāt kopā pie vienas grāmatas.

• **2. darbība: lasīšana pa pāriem un prakse** (30 MIN.)

- Dalībnieki praktizē izvēlēto stāstu lasīšanu pāros, palīdzot viens otram ar izrunu.
- Skolotājs un bibliotekārs apstaigā dalībniekus, sniedzot norādījumus par izpratni un izrunu.
- Mudiniet dalībniekus vairākas reizes nolasīt stāstu skaļi, eksperimentējot ar toni un tempu.
- Aiciniet modulēt balsi atbilstoši stāsta varoņiem un darbībai. Piemēram, stāstītāju un katru varoni var ierunāt atšķirīgi.
- Mudiniet dalībniekus brīvi paust emocijas un interpretēt tēlus, jo emociju izspēle var radīt patiesu jautrību!
- **PADOMS.** Aiciniet dalībniekus atzīmēt visus vārdus, kurus viņi nezina vai kurus ir grūti izrunāt, un pēc tam palīdziet viņiem tos saprast un praktizēt šo vārdu izrunu. Atgādiniet, ka kļūdities ir pieņemami un tā ir daļa no mācīšanās procesa!

• **3. darbība: lasīšanas konkurss** (30 MIN.)

- Katrs dalībnieks (vai pāris) skaļi nolasa savu stāstu grupai. Pāri var pēc kārtas lasīt stāsta daļas balsī, cenšoties saglabāt plūdumu — bez kļūdām vai vilcināšanās.
- Ja kādam no grupas dalībniekiem ir talants mūzikā, skaņu efektu vai vokālās izteiksmes radīšanā, dodiet viņiem iespēju papildināt stāstu ar šiem elementiem. Atgādiniet grupai ieklausīties citam citā, jo īpaši grupu lasījumu laikā.
- Uzsveriet, cik svarīgi ir lasīt skaidri un vienmērīgā tempā, pievēršot uzmanību izrunai, balss variācijām un izteiksmei.
- Koordinatori un pārējie dalībnieki sniedz pozitīvu atgriezenisko saiti, un komandas balso par labāko pāri vai individu, ņemot vērā balss izteiksmi, entuziasmu, vienmērīgu pāreju, pareizu izrunu un komandas darbu.
- **PADOMS.** Lai nodrošinātu, ka visiem dalībniekiem ir pietiekami daudz laika uzstāties, apsveriet iespēju sadalīt dalībniekus grupās pa diviem, ierobežojot uzstāšanās laiku līdz 5 minūtēm. Ja stāsts ir pārāk garš vai dalībniekiem nav pieticis laika to izlasīt līdz galam, palūdziet rezumēt grāmatu saviem vārdiem un/vai iztēloties, kā, viņuprāt, stāsts beigsies.

- **ALTERNATĪVA:** izveidojiet “lasīšanas ķēdi” — mazākām grupām vai grupām ar zemāku lasītprasmes līmeni izvēlieties īsu stāstu un lūdziet katram pēc kārtas lasīt balsī. Papildu intrigai — pirms stāsta beigām varat ieturēt pauzi, palūgt dalībniekiem uzminēt beigas un noskaidrot, kura atbilde ir bijusi visprecīzākā.

4. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Apsveiciet visus un izsniedziet katram dalībniekam nelielu sertifikātu.
- Aiciniet aizņemties grāmatas un iepazīt bibliotēku.
- Ierosiniet dalībniekiem pirms došanās prom izpētīt vienu noteiktu grāmatu vai digitālo resursu.
- Izdaliet reklāmlapas par gaidāmajām CV darbnīcām, interviju prakses sesijām vai valodu apguves nodarbībām.

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...****→ IZVEIDOJĒT “LASĪŠANAS
DRAUGU” SISTĒMU**

pieredzējušākiem valodu apguvējiem vai brīvprātīgajiem.

**→ RĪKOJĒT PLAŠĀKA MĒROGA
LASĪŠANAS KONKURSS,**

kuros piedalās vairāk bērnu un dažāda vecuma grupu pārstāvju un uz kuriem tiek aicināti arī skatītāji (var būt daudzvalodu).

2. AKTIVITĀTE

Darba resursu darbnīca

→ **AUDITORIJA:** pieaugušie migranti

APMEKLĒTĀJI
4–7

KOORDINATORI
4–7

LĪMENIS
Vidējs

SAGATAVOŠANĀS
10 min.

AKTIVITĀTE
1 st. 55 min.

APRAKSTS

Atbalstoša, viesmīlīga darbnīca ar mērķi palīdzēt pieaugušajiem migrantiem apdomāt savas esošās vai vēlamās prasmes nākotnes darbiem vai personīgo mērķu sasniegšanai, lai tādējādi celtu savu pašapziņu. Dalībnieki tiek arī iepazīstināti ar bibliotēkas plašo mācību resursu, pakalpojumu un atbalsta tīklu klāstu, kas viņiem ir pieejams mācību laikā.

MĒRĶI

- Palīdzēt izglītojamajiem apdomāt un nosaukt savas formālās un neformālās prasmes
- Mudināt izvirzīt mērķus personīgajai vai profesionālajai izaugsmei
- Iepazīstināt dalībniekus ar bibliotēkas pakalpojumiem, grāmatām, digitālajiem rīkiem un kopienas kursiem kā mūžizglītības resursiem
- Izveidot profesionālu un ar mācībām saistītu vārdu krājumu

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Pašnovērtējums un mērķu izvirzīšana
- Profesionālais un personiskais vārdu krājums
- Nākotnes vēlmju paušana
- Orientēšanās vietējos pakalpojumos (orientēšanās bibliotēkā)

PIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Koordinatora izmantotās valodas pamatzpratne
- Iepriekšēja dzīves, darba vai brīvprātīgā darba pieredze, pat ja neformāla, vai arī vēlme apgūt šīs prasmes

APRĪKOJUMS

- Marķieri, pildspalvas, līmlapiņas

IZMANTOTĀIS SATURS

- Darba nozares vārdu krājuma plakāti vai kartītes
- Bibliotēkas pakalpojumu brošūras par digitālajām platformām, mācību darbnīcām, darba klubiem, valodu kafejnīcām
- Bibliotēkas resursu izdales materiāli: grāmatas par darba meklēšanu, mācību katalogi, tīmekļa vietnes
- Ar darbu saistīti plakāti vai atmiņas kartītes

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Apziniet dalībniekus, sazinoties ar vietējām migrantu atbalsta apvienībām.
- Apsveriet iespēju sazināties ar nodarbinātības speciālistu vai karjeras konsultantu, universitāti vai migrantu atbalsta organizāciju, lai nodibinātu partnerību aktivitātes veicināšanai.
- **SVARĪGI!** Šī aktivitāte ir teicami piemērota pieaugušajiem migrantiem, kuri vēlas integrēties darba tirgū, veicot strukturētu pašizvērtējumu, apzinot savas tirgum nepieciešamās prasmes un intereses. Skaidri izklāstiet darbnīcas mērķi un darbības jomu, lai pārvaldītu dalībnieku liktās cerības (piemēram, šis nav nodarbinātības solījums, bet gan iespēja izpētīt savas darba prasmes un mērķus).
- Izveidojiet izdales materiālu, kurā uzskaitīti noderīgi bibliotēkas resursi:
- Grāmatas par profesijām un prasmēm (piemēram, pavārgrāmatas, būvniecības rokasgrāmatas, bērnu aprūpes rokasgrāmatas)
- Piekļuve datoriem un digitālajiem kursiem (piemēram, valodu lietotnes, CV veidnes)
- Informācija par vietējām apmācības un sertifikācijas iespējām
- Gaidāmie bibliotēkas pasākumi, kas saistīti ar darbu, mācībām vai integrāciju

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (10 MIN.)

- Nodrošiniet vietu darbam nelielās grupās un pāros.
- Izkārtojiet bibliotēkas brošūras un CV paraugus.
- Sagatavojiet noderīgu grāmatu ekspozīciju (piemēram, par valodu apguvi, profesijām, IT pamatiem).

3. IEVADS (30 MIN.)

- **Sagaidīšana** (5 MIN.)
 - Sasveicinieties ar grupu, iepazīstiniet ar koordinatoriem (karjeras konsultantu un bibliotekāru).
 - Īsi izskaidrojiet migrantiem bibliotēkas sniegtos pakalpojumus.
- **Sarunu uzsākšana** (10 MIN.)

Talantu šova aplis. Aiciniet visus sastāties aplī. Paskaidrojiet, ka jūs nosauksiet kādu prasmi vai īpašību. Ja tā attiecas uz kādu no viņiem, attiecīgajam(-iem) dalībniekam(-iem) ir jāpanākas vidū un tad atkal jāatkāpjas. Miniet dažus piemērus:

- "Iznāciet vidū, ja esat labs pavārs."
- "Iznāciet vidū, ja mākat uzklaušt."
- "Iznāciet vidū, ja mākat remontēt lietas."
- "Iznāciet vidū, ja bieži palīdzat citiem."

- **Prezentācijas** (10 MIN.)

- Katrs dalībnieks iepazīstina ar sevi un dalās ar vienu lietu, ko viņam patīk darīt vai ar ko viņš lepojas. Ja dalībnieki vēlas, dodiet viņiem iespēju pastāstīt, kādus darbus viņi ir veikuši iepriekš.

- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)

- Izskaidrojiet darbnīcas mērķi. Šī diena ir paredzēta pārdomām par jaunām lietām, ko vēlaties apgūt, un tam, kā bibliotēka var jums palīdzēt to sasniegt, izmantojot dažādus nodarbinātības resursus.
- Atgādiniet dalībniekiem, ka darbnīca sniedz iespēju izpētīt bibliotēkas resursus saistībā ar viņu profesionālajiem mērķiem. Tas nav solījums nodrošināt nodarbinātību.

4. AKTIVITĀTE (1 ST. 15 MIN.)

- **1. darbība: mini prezentācijas prakse** (15 MIN.)

- Izskaidrojiet, ka viens no svarīgākajiem aspektiem ir spēja skaidri un pārliecinoši runāt par sevi.
- Aiciniet dalībniekus sagatavot īsu mutisku kopsavilkumu (2–3 teikumos), nosaucot savu vārdu, sniedzot īsu ieskatu par iepriekšējo pieredzi un minot dažas savas galvenās stiprās puses. Tas var noderēt turpmākajās darba intervijās, brīvprātīgajā darbā vai karjeras konsultāciju sanāksmēs.

- **2. darbība: mani mācību mērķi** (15 MIN.)

- Izglītojamie apdomā, ko viņi vēlas iemācīties (piemēram, uzzināt par jaunu arodu, apmācību vai studiju programmu).
- Atbalstiet jebkura mērķa izvēli: valodu apguvi, digitālās prasmes, jaunu profesiju, klientu apkalpošanu, bērnu aprūpi, autovadīšanu u.c.
- Izglītojamie pārrunā savu izvēļu sarakstu pāros.
- "Es vēlos apgūt ____".

- **5. darbība: interešu un resursu saskaņošana** (45 MIN.)

Koordinators iepazīstina ar 3–4 konkrētiem bibliotēkas pakalpojumiem:

- Ar dažādām profesijām saistītas grāmatas
- Palīdzība orientēties darba nozaru tīmekļa vietnēs un portālos
- Piekļuve datoram un printerim, lai rakstītu CV
- Bez maksas valodu lietotnes
- Vietējās partnerības pieaugušo izglītībai vai apmācībai

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Dalīšanās grupā. "Viena no prasmēm, ar ko lepojos, ir ____, un es vēlos iemācīties vairāk par ____."
- Mudiniet dalībniekus pirms došanās prom izpētīt vienu grāmatu vai resursu.
- Piedāvāriet reklāmlapas par gaidāmajām CV darbnīcām, interviju prakses sesijām vai valodu apguves nodarbībām.

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...**

→ **ORGANIZĒJIET CV
RAKSTĪŠANAS DARBNĪCU.**

→ **NODROŠINIET BIBLIOTĒKĀ
MENTORINGA IESPĒJAS VAI
IZVEIDOJIET "DARBA KLUBU"**

(ja iespējams), kur izglītojamie var satikt cits citu un pilnveidot savas karjeras prasmes.

3. AKTIVITĀTE

Kopienas apgaita (valodas mācīšanās aktivitāte)

→ **AUDITORIJA:** pieaugušie migranti

APMEKLĒTĀJI
5–10

KOORDINATORI
1–2

LĪMENIS
iesācēju

SAGATAVOŠANĀS
30 min.

AKTIVITĀTE
1 st. 40 min.

APRAKSTS

Šī brīvdabas valodas aktivitāte aicina izglītojamos izpētīt vietējos pieminekļus vai ievērojamas vietas (netālu no bibliotēkas), vienlaikus praktizējot svarīgu vārdu krājuma izmantošanu un runāšanu reālās situācijās. Izglītojamie sasaistīs vietu, vārdu un nozīmi, veicot novērojumus un sarunājoties un koordinatoram sniedzot vien pāris norādījumu.

MĒRĶI

- Palīdzēt nostiprināt pamata vārdu krājumu saistībā ar vietām, arhitektūru, vēsturi un virzieniem
- Vingrināties uzdot jautājumus un atbildēt uz tiem mērķa valodā
- Veicināt izpratni par kultūru un saikni ar kopien
- Izmantot runāšanu, klausīšanos un piezīmju veikšanu reālā vidē

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Klausīšanās izpratne
- Izruna un runas pārliedība
- Vārdu krājuma saglabāšana
- Norāžu un informācijas prasīšana un sniegšana

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Koordinatora izmantotās valodas pamatizpratne (vai nodrošināts tulkojums)

APRĪKOJUMS

- Pildspalvas vai zīmuli
- Viedtālrunis vai kamera (pēc izvēles, lai uzņemtu zīmju vai pieminekļu attēlus)
- Pēc izvēles: biļetes sabiedriskajam transportam

IZMANTOTĀIS SATURS

- Vietējo pieminekļu nosaukumi
- Biežāk uzdotie jautājumi: Kas tas ir? Kad tas tika uzcelts? Kā vārdā tas ir nosaukts?
- Vārdu krājums: iela, statuļa, tornis, tilts, laukums, vecs, jauns, skaists, slavens u.tml.
- Pēc izvēles: grāmatas par vietējiem pieminekļiem vai vēsturi
- Izdrukāta "Pastaigas vārdu krājuma lapa" (pieminekļu nosaukumi, vienkārši jautājumi)

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Apziniet dalībniekus, sazinoties ar migrantu atbalsta apvienībām.
- Izvēlieties 3–4 vietējos pieminekļus vai apskates vietas, kas atrodas pastaigas attālumā no bibliotēkas.
- Sagatavojiet vienkāršu ilustrētu vārdu krājumu (pieminekļu nosaukumi, saistīti īpašības vārdi).
- Katrai apskates vietai sagatavojiet 2–3 sarunu ieteikumus (piemēram: Ko jūs redzat? Kāds ir šī objekta mērķis?).

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (30 MIN.)

- Izdrukāriet izveidoto ilustrēto vārdu krājumu.
- Pārliecinieties, vai pastaigas maršruts ir drošs un pieejams.
- Pārliecinieties, vai dalībnieki ir nodrošinājušies ar ūdeni un laikapstākļiem piemērotu apģērbu.

3. IEVADS (30 MIN.)

- **Sagaidīšana** (5 MIN.)

Sagaidiet grupu bibliotēkā.

- **Prezentācijas** (10 MIN.)

Iepazīstiniet ar sevi un dalībniekiem.

- **Sarunu uzsākšana** (10 MIN.)

Minēšanas spēle: lūdziet dalībniekus nosaukt pieminekļus vai vēsturiskas vietas kopienā (vai pilsētā). Vai viņi tos jau ir iepriekš apmeklējuši?

- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)

- Izskaidrojiet uzdevuma mērķi: iepazīties ar apkārtni, vingrināties jautāt/sekot virzienu norādēm vietējā valodā un galu galā — jautri pavadīt laiku!
- Izsaidziet vārdu krājuma lapas. Tajās ir jāiekļauj galvenās virzienu frāzes (piemēram, pagriezies pa labi, pa kreisi, iet taisni utt.).
- Pārrunāiet drošības un grupas noteikumus (palikt kopā, uzdot jautājumus, vingrināties runāt).

4. AKTIVITĀTE (1 ST.)

PADOMS. Mēģiniet pastaigas laikā ielānot 3–4 apstāšanās. Katras apstāšanās laikā kopā ar grupu veiciet īsu valodas vingrinājumu.

- **1. apstāšanās: novērojumi un vārdu krājums** (20 MIN.)
 - Kopā nosauciet vietu un paskaidrojiet tās vēsturisko nozīmi.
 - Saskaņojiet vārdus no lapas ar to, ko attiecīgajā vietā redz izglītojamie.
 - Praktizējiet izrunu.
- **2. apstāšanās: vienkārši jautājumi** (20 MIN.)
 - Lieciet dalībniekiem sadalīties pa pāriem. Viens jautā, otrs atbild, izmantojot lapā norādīto.
 - Piemērs: Kas tas ir? / Tā ir statuja.
- **3. apstāšanās: sadalīties pa pāriem un dalīties iespaidos** (20 MIN.)
 - Praktizēšanai: Vai tev patīk šī vieta? Kāpēc?
 - Iepazīstiniet ar īpašības vārdiem: liels, mazs, vecs, jauns, interesants, garlaicīgs, skaists.

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Spēlējiet atmiņas izaicinājuma spēli: lūdziet dalībniekus atcerēties 3 apgūtas lietas.
- Pajautājiet: Kura vieta jums patika vislabāk? Kādu jaunu vārdu jūs iemācījāties?
- Dalieties ar grāmatām un resursiem par vietējiem pieminējumiem vai vēsturi, lai veidotu saikni ar bibliotēku resursiem.

IETEIKUMI TURPMĀKAI RĪCĪBAI...

→ IZVEIDOJIET VIETĒJĀS VĒSTURES CEĻVEDI

vai lasīšanas stūrīti bibliotēkā.

→ PLĀNOJIET SEZONĀLUS PASĀKUMUS

(parki pavasarī, ielu māksla vasarā,
arhitektūra rudenī).

4. AKTIVITĀTE

Bibliotēkas digitālā atbalsta harta

→ **AUDITORIJA:** bibliotekāri un darbinieki

APMEKLĒTĀJI
3–7

KOORDINATORI
1

LĪMENIS
iesācēju

SAGATAVOŠANĀS
10 min.

AKTIVITĀTE
1 st. 40 min.

APRAKSTS

Šī darbnīca bibliotēku darbiniekiem palīdz noteikt digitālā atbalsta robežas un iespējas apmeklētājiem. Grupa kopīgi pārdomās, kāda veida palīdzību viņiem ir ērti un atļauts piedāvāt, vienosies par kopīgas valodas izmantošanu un kopā izveidos "Digitālā atbalsta hartas" projektu.

MĒRĶI

Veicot šo aktivitāti, bibliotekāri apgūs tālāk minēto.

- Noteikt skaidrus, reālistiskus digitālā atbalsta ierobežojumus bibliotēkā.
- Veidot darbiniekos pārliecību par to, kā piedāvāt konsekventu, atbilstošu digitālo palīdzību.
- Veicināt sadarbību lietotājam draudzīgu vadlīniju izstrādē.

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Profesionāla komunikācija
- Digitālās prasības robežas
- Problēmu risināšana komandā

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Šī aktivitāte ir paredzēta bibliotēku personālam

APRĪKOJUMS

- Baltā vai papīra tāfele
- Marķieri un līmlapīņas

IZMANTOTAIS SATURS

- Bibliotēkā visbiežāk pieredzami scenāriji (piemēram, drukāšana, tiešsaistes veidlapu aizpilde, darba pieteikumu izveide)
- Bibliotēkas politika attiecībā uz datu aizsardzību, privātumu un atbildību

1. SAGATAVOŠANĀS

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Apkopoiet pēdējo mēnešu digitālās palīdzības pieprasījumu piemērus, lai izstrādātu dažas scenāriju kartītes. Piemēram:
 - Migrants lūdz palīdzību mobilā tālruņa vai klēpjdatora iestatīšanā, īpaši attiecībā uz valodas iestatījumiem vai savienojumu ar Wi-Fi.
 - Vecāka gadagājuma cilvēkam ir nepieciešama palīdzība, lai instalētu vai izmantotu konkrētu lietotni (piemēram, valodu mācīšanās lietotnes, digitālo maksājumu lietotnes u.c.).
 - Darba meklētājam ir nepieciešami norādījumi par jauna e-pasta konta izveidi un izpratne par to, kā pārbaudīt e-pasta ziņojumus un atbildēt uz tiem.
 - Jaunpienācējs lūdz palīdzību, lai orientētos vietējos darba portālos un augšupielādētu savu CV.
 - Skolēns jautā, kā piekļūt tiešsaistes mājasdarbu portāliem vai izglītības platformām, izmantojot bibliotēkas datoru.
 - Migrantam ir nepieciešama palīdzība, lai aizpildītu tiešsaistes pieteikumu mājokļa vai valsts pakalpojumu saņemšanai.
- Identificējiet jomas, kurās darbinieki parasti jūtas nedroši.

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (10 MIN.)

- Izkārtojiet krēslus aplī vai U veidā grupu diskusiju veicināšanai.
- Izlieciet lielas lapas ar uzrakstiem: "Jā, mēs varam palīdzēt"/"Vērsieties pēc palīdzības citā dienestā".

3. IEVADS (9 MIN.)

- **Sagaidīšana** (2 MIN.)

Sasveiciniet ar grupas dalībniekiem un paskaidrojiet aktivitātes mērķi, proti, kopīgu digitālās palīdzības noteikumu definēšana.

- **Sarunu uzsākšana** (5 MIN.)

Pajautājiet: "Kādu digitālo uzdevumu — vieglu vai sarežģītu — esat palīdzējis veikt kādam apmeklētājam?"

Uzrakstiet atbildes uz tāfeles, lai vizualizētu biežāk sastopamās situācijas.

- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (2 MIN.)

Paskaidrojiet: "Šodien mēs vienosimies par to, kādu atbalstu varam droši piedāvāt un kad apmeklētājus/migrantus novirzīt pie citiem pakalpojumu sniedzējiem."

4. AKTIVITĀTE (1 ST.)

- **1. darbība: ideju apmaiņa par kopīgiem scenārijiem** (15 MIN.)

Darbinieki uzskaita reālas situācijas, ar kurām saskaras (piemēram, drukāšana, veidlapu aizpildīšana, paroles, veselības aprūpes pakalpojumi, darba vietas).

- **2. darbība: vai varam palīdzēt? Lēmumu atlase** (15 MIN.)

Grupā sakārtojiet uzdevumus divās kolonnās:

- Varam palīdzēt — Jānovirza citur (piemēram, sociālajiem darbiniekiem, nodarbinātības dienestiem). Pierakstiet labākās prakses piemērus, kas kalpos par digitālā atbalsta hartas pamatu. Varat aplūkot šādus tematus:
 - Digitālā pratība (piemēram, interneta, Microsoft pakalpojumu u.tml. lietošana)
 - Palīdzība darba meklēšanā (piemēram, darba meklētājprogrammu izmantošana, CV augšupielāde utt.)
 - Darbs ar e-pastu un komunikācija
 - Palīdzība tiešsaistes veidlapu aizpildīšanā (piemēram, darba pieteikumi, valsts pakalpojumi)
- Daži palīdzības ierobežojumi var būt šādi:
 - Tehniskais atbalsts (piemēram, ierīču problēmu novēršana)
 - Juridiskā vai finansiālā palīdzība
- Kopīgi grupā nosakiet, kādas ir piemērotas atbildes uz šādiem pieprasījumiem, kā arī bibliotēkā pieejamos resursus vai nosūtīšanu uz citiem dienestiem vai organizācijām.
- **PADOMS.** Kad vien iespējams, ļaujiet lietotājiem darboties pašiem. Mudiniet viņus rīkoties patstāvīgi, bet pielāgojieties, ņemot vērā viņu vajadzības un kontekstu. Virziet individuus vai grupas ceļā uz digitālo autonomiju.
- **SVARĪGI!** Rīkojoties lietotāja vārdā (piemēram, aizpildot veidlapu), izmantojiet drošus, oficiālus rīkus, piemēram, Aidants Connect, vai rakstisku pilnvaru, lai aizsargātu abas puses. Tādējādi tiek novērsts datu ļaunprātīgas izmantošanas vai atbildības risks.

- **3. darbība: atbilžu praktizēšana** (30 MIN.)

- Mainoties lomām, izspēlēt scenārija lomu spēles, praktizējot teikumus, lai palīdzētu apmeklētājiem vai novirzītu viņus citur.
- (Piemērs: "Es varu jums palīdzēt atvērt tīmekļa vietni, bet nevaru aizpildīt veidlapu jūsu vietā.")

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Kopīgi pārskatiet digitālā atbalsta hartas projektu.
- Vienojieties par kādu nākamo darbību: testēšanu, drukāšanu vai pievienošanu personāla apmācības materiāliem.

IETEIKUMI TURPMĀKAI RĪCĪBAI...

→ IZVEIDOJIET PUBLISKU DIGITĀLĀ

atbalsta hartas versiju visiem bibliotēkas apmeklētājiem, lai skaidri definētu sagaidāmo.

→ CIEŠI SADARBOJIETIES AR MIGRANTU KOPIENĀM,

lai piedāvātu digitālās darbnīcas par aspektiem, kurus bibliotekāri nevar piedāvāt.

5. AKTIVITĀTE

Karjeras pārrunas ar migrantiem

→ **AUDITORIJA:** pieaugušie un gados jaunie migranti un uzņēmējkopienas

APMEKLĒTĀJI
10–15

KOORDINATORI
3–4

LĪMENIS
Augstākais

SAGATAVOŠANĀS
30 min.

AKTIVITĀTE
1 st. 45 min.

APRAKSTS

Iekļaujošs, kopienas vadīts darbnīcu cikls, kurā migranti ar profesionālām vai specializētām zināšanām tiek aicināti dalīties savās prasmēs, atziņās un personīgajā pieredzē par pielāgošanos dzīvei jaunā valstī. Šīs darbnīcas veido vidi gan mācībām, gan dialogam, atzīstot migrantus par ieguldītājiem, ekspertiem un mentoriem, vienlaikus veicinot vietējo sakaru un kopienas noturību.

MĒRĶI

- Izcelt un novērtēt migrantu profesionālo un dzīves pieredzi
- Radīt mācību iespējas, ko vada dažādi kopienas pārstāvji
- Rosināt dialogu par karjeras pielāgošanu, pārkvalificēšanos un orientēšanos jaunās valsts sistēmās

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Komunikācija un aktīva uzklausišana
- Sakaru dibināšana un attiecību veidošana
- Kultūras izpratne un iekļaušana

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Interese par profesionālo izaugsmi vai vietējiem darba tirgiem
- Vietējās valodas (vai uzaicināto runātāju valodu) zināma prasme

APRĪKOJUMS

- Vārdu nozīmītes un marķieri
- Baltās vai papīra tāfeles
- Projektors un ekrāns (ja iekļautas digitālās prezentācijas)
- Uzkodas (pēc izvēles, bet ieteicamas)

IZMANTOTĀIS SATURS

- Īsi apraksti vai vieslektoru ievadvārdi
- Uzvedinoši jautājumi vai ierosmes frāzes grupu diskusijām
- Izdales materiāli ar padomiem par sakaru dibināšanu, kvalifikācijas atzīšanu un vietējiem darba resursiem

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 5–6 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Apziniet un uzaiciniet vieslektorus no migrantu vidus, kuri pārstāv dažādas karjeras jomas.
- Kopā sagatavojiet īsus aprakstus par runātājiem un apspriešanai paredzētās tēmas.
- Popularizējiet pasākumu vietējās kopienas kanālos un iedrošiniet reģistrēties jau iepriekš.
- Saskaņojiet norises vietu un apstipriniet nepieciešamos materiālus.

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (30 MIN.)

- Izkārtojiet sēdvietas aplī vai puslokā, lai veicinātu dalībnieku iesaisti.
- Jau pie ieejas sagatavojiet vārdu nozīmītes un materiālus.
- Vajadzības gadījumā pārbaudiet projektora vai skaņas sistēmas darbību.

3. IEVADS (40 MIN.)

- **Sagaidīšana** (5 MIN.)

Koordinatori sasveicinās ar dalībniekiem, iepazīstina ar sevi un pastāsta par sesijas mērķi.

- **Prezentācijas** (5 MIN.)

Dalībnieki nosauc savu vārdu un sniedz īsu atbildi uz vieglu jautājumu (piemēram, “Kāds bija jūsu pirmais darbs?”).

- **Sarunu uzsākšana** (25 MIN.)

- Izveidojiet Karjeras bingo lapu ar šādām frāzēm diskusiju uzsākšanai:
 - “Vairāk nekā vienu reizi ir mainījis karjeru”
 - “Pārvalda vairāk nekā 3 valodas”
 - “Ir strādājis veselības aprūpē”
 - “Ir pašnodarbināts”
- Dalībnieki mijiedarbojas un cenšas aizpildīt savu lapu, atrodot citus dalībniekus, kuru profils atbilst katrā lodziņā minētajām. Tas ir lielisks veids, kā ātri veicināt kontaktu dibināšanu un raisīt jautrību.
- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)
 - Koordinatori izskaidro pasākuma struktūru: runātāji dalīsies savā pieredzē, pēc tam — pārdomas nelielās grupās un atklāta diskusija.

4. AKTIVITĀTE (50 MIN.)

- **1. darbība: migrantu prezentācijas** (20 MIN.)

Katrs vieslektors īsi pastāsta par savu karjeras ceļu, izaicinājumiem jaunā valstī un gūtajām atziņām (5–7 minūtes katram).

- **2. darbība: karjeras sarunu rotācijas aplis** (30 MIN.)

- “Pasaules kafejnīca”: vieslektori tiek nosēdināti pie vairākiem galdiem. Nelielas dalībnieku grupas rotē ik pēc 10–15 minūtēm, lai noklausītos katru stāstu un uzdotu jautājumus.
- Pēc izvēles: uz katra galda novietoiet “sarunu uzsākšanas” kartītes (piemēram, “Kā jūs šeit atradāt savu pirmo darbu?” vai “Kas jūs pārsteidza darba kultūrā?”).

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (15 MIN.)

Koordinatori pasakās dalībniekiem un runātājiem. Dalieties ar papildu resursiem vai informāciju par turpmākajām sesijām. Piedāvāji noslēguma jautājumu pārdomām (piemēram, “Kādu vērtīgu atziņu jūs šodien ieguvāt?”).

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...**

→ **IZVEIDOJĒT MINI KARJERAS FORUMU,**

pieaicinot sabiedrotos no vietējiem uzņēmumiem, profesionālus mentorus u.tml.

→ **ORGANIZĒJIET PAPILDU DARBNĪCAS PAR CV VEIDOŠANU,**

prasmju apzināšanu, dalību darba intervijās utt.

6. AKTIVITĀTE

Mājasdarbu pildīšanas sesijas

→ **AUDITORIJA:** skolas vecuma migrantu un vietējie bērni un pusaudži

APMEKLĒTĀJI
5–10

KOORDINATORI
3–4

LĪMENIS
Vidējs

SAGATAVOŠANĀS
30 min.

AKTIVITĀTE
1 st. 30 min.

APRAKSTS

Draudzīga, viesmīlīga vieta, kur bērni migranti un pusaudži migranti var saņemt individuālu palīdzību skolas uzdevumu pildīšanā. Šīs sesijas, ko vada apmācīti brīvprātīgie un atbalsta bibliotēkas darbinieki, palīdz pārvarēt plaisu starp mājām un skolu, vairo pašapziņu un nodrošina ieteikumus turpmākiem panākumiem mācībās. Bibliotēka sagatavo un popularizē arī īpašu ieteicamo grāmatu, uzziņu materiālu un mācību palīg līdzekļu sarakstu, kas ir jo īpaši noderīgi jaunpieņēcējiem, kuri pielāgojas skolas sistēmai.

MĒRĶI

- Atbalstīt jauniebraukušo izglītojamo akadēmiskos panākumus un integrāciju skolā
- Veicināt patstāvīgu mācīšanos un pārliecības stiprināšanu
- Iepazīstināt dalībniekus ar bibliotēku kā skolas atbalsta resursu
- Veicināt sadarbību starp bibliotēkām, skolām un ģimenēm

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Mājasdarbu organizēšana un plānošana
- Izpratne par izlasīto un rakstīto
- Vārdu krājuma veidošana (akadēmiskā valoda)
- Mācīšanās prasmes un pētniecības ieradumi

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Jāmācās skolā vai jāpiedalās apmācībā.
- Šī aktivitāte ir noderīga jauniem valodas apguvējiem. Tomēr atkarībā no pieejamajiem tulkošanas resursiem ir nepieciešama koordinatora izmantotās valodas pamatizpratne (vai arī jānodrošina tulkojums).

APRĪKOJUMS

- Galdi un krēsli nelielai grupai vai 1:1 apmācībai
- Pildspalvas, piezīmju bloki, uzziņu vārdnīcas, kalkulatori

IZMANTOTĀIS SATURS

- Skolas mācību grāmatas un mājasdarbi
- Vecumam piemērotas enciklopēdijas, mācību ceļveži un divvalodu vārdnīcas
- Bibliotēkas sagatavots “Veiksmes plaukts” ar ieteicamajiem mācību ceļvežiem, gramatikas grāmatām, matemātikas mācību grāmatām, vēstures/ģeogrāfijas palīg līdzekļiem
- Bibliotēkas digitālie resursi (tiešsaistes enciklopēdijas, valodu mācīšanās lietotnes, iepriekšējo eksāmenu darbi)

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Sazinieties ar vietējām skolām un sabiedriskajām organizācijām, lai apzinātu skolēnus, kuriem tas varētu palīdzēt (īpaši jaunie valodas apguvēji).
- Pieņemiet darbā un īsi informējiet brīvprātīgos pasniedzējus (tostarp vecāko klašu skolēnus, pensionētus skolotājus vai kopienas locekļus).
- Sadarbojieties ar skolotāju vai skolas padomdevēju, lai sagatavotu ieteicamo grāmatu un mācību līdzekļu sarakstu (īpaši jaunpieņēcējiem).

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (30 MIN.)

- Izkārtojiet rakstāmgaldus nelielām grupām vai individuālai apmācībai.
- Netālu no mācību telpas novietojiet bibliotēkas resursus (piemēram, vecumam atbilstošas enciklopēdijas, mācību ceļvežus un divvalodu vārdnīcas).
- Pārliecinieties, vai ir pieejami visi mācību piederumi un izdales materiāli.

3. IEVADS (20 MIN.)

- Sagaidīšana** (5 MIN.)

Sirsnīgi sasveicinieties ar izglītojamajiem un iepazīstiniet viņus ar mācību telpu un materiāliem.

- Prezentācijas** (2 MIN.)

Koordinators iepazīstina ar brīvprātīgajiem, jautā izglītojamajiem, kuros priekšmetos viņiem ir nepieciešama palīdzība, un izskaidro, kā brīvprātīgie un bibliotēkas darbinieki var palīdzēt un ieteikt noderīgus resursus.

- Sarunu uzsākšana** (5 MIN.)

Veiciet ātru sarunu uzsākšanas aktivitāti, kurā izglītojamie pastāsta par saviem iecienītākajiem priekšmetiem vai atklāj kādu interesantu faktu par savu dzimteni.

- Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)

Izklāstiet sesijas struktūru un īsi paskaidrojiet, cik svarīgi ir panākumi mācībās un kā bibliotēka var atbalstīt akadēmiskās vajadzības.

4. AKTIVITĀTE (1 ST. 5 MIN.)

- 1. darbība: izglītojamo un brīvprātīgo iedalīšana pāros** (5 MIN.)

Iedaliet brīvprātīgos pāros vai grupās ar izglītojamajiem, pamatojoties uz mācību tēmu.

• 2. darbība: palīdzība mājasdarbu izpildē (1 st.)

- Brīvprātīgie strādā individuāli vai nelielās grupās, lai palīdzētu pildīt kārtējos skolas uzdevumus, vajadzības gadījumā piedāvājot palīdzību lasīšanas, rakstīšanas, matemātikas vai pētniecības prasmēs.
- Koordinators var apstaigāt grupu un noskaidrot, vai kādam no dalībniekiem ir nepieciešami materiāli vai citi bibliotēkas resursi.
- **PADOMS.** Dalieties ar brīvprātīgajiem tālāk minētajos padomos par to, kā būt labam mācību draugam.
 - Vispirms jautāji — kāda palīdzība ir nepieciešama jūsu draugam. Neizdariet pieņēmumus!
 - Paskaidrojiet, nevis vienkārši sniedziet atbildes — izmantojiet vienkāršus vārdus, izskaidrojiet lietas un izmantojiet piemērus.
 - Iedrošini — priecāji par jebkuriem maziem panākumiem. Sakot, piemēram, "Tev izdodas!" vai "Tas bija labs mēģinājums."
 - Esiet pacietīgi — katrs mācās atšķirīgā tempā. Nesteidzieties.
 - Izmantojiet pozitīvu ķermeņa valodu — smaidiet, mājiet ar galvu un uzturiet acu kontaktu, tādējādi izrādot, ka klausāties.
 - Veiciet uzdevumus pa maiņām — ļaujiet arī savam mācību draugam paveikt uzdevumu pašam — neveiciet visu darbu viņa vietā!

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Aiciniet izglītojamos aizņemt vienu grāmatu no "Veiksmes plaukta" vai ierosiniet digitālo platformu izmantošanu — papildu praksei.
- Atgādiniet izglītojamajiem par nākamās sesijas datumu un gaidāmajiem bibliotēkas pasākumiem.

IETEIKUMI TURPMĀKAI RĪCĪBAI...

→ APSVERIET IESPĒJU IZVEIDOT REGULĀRU (PIEMĒRAM, IKNEDĒĻAS) SKOLOTĀJU

vai mācību draugu programmu, kurā vecāki audzēkņi var palīdzēt jaunākajiem pildīt mājasdarbus.

→ IZVEIDOJIET EKSPOZĪCIJU

vai brošūru ar padomiem jaunpienācējiem: "10 veidi, kā bibliotēka var palīdzēt gūt panākumus skolā".

7. AKTIVITĀTE

Darbņa "Mācies, lai gūtu panākumus"

→ AUDITORIJA: bērni migranti (10–17)

APMEKLĒTĀJI
6–15

KOORDINATORI
1–2

LĪMENIS
Vidējs

SAGATAVOŠANĀS
10 min.

AKTIVITĀTE
2 st.

APRAKSTS

Jautra darbņa ar spēles elementiem, kuras mērķis ir palīdzēt migrantu audzēkņiem izpētīt un atklāt būtiskus mācību paņēmienus, krājot rīkus akadēmiskam piedzīvojumam. Izglītojamie veiks nelielus uzdevumus saistībā ar laika plānošanu, pierakstu veikšanu un atmiņas prasmēm, par apgūto saņemot "sasniegumu nozīmītes". Mērķis ir pārvērst mācīšanās paradumus par reālām superspējām un atklāt, ka bibliotēka ir svarīga mācību procesa sastāvdaļa.

MĒRĶI

- Iepazīstināt ar efektīviem mācīšanās paradumiem saistošā spēļu formātā
- Palīdzēt dalībniekiem attīstīt pārlicību par to, kā organizēt savu laiku un mācību materiālus
- Veicināt komandas darbu, problēmu risināšanas un patstāvīgas mācīšanās prasmi
- Iepazīstināt izglītojamos ar bibliotēkas rīkiem, kas palīdz gūt panākumus

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Laika pārvaldība un plānošana
- Aktīva lasīšana un piezīmju veikšana

- Atmiņas un pārskatīšanas metodes
- Sadarbība un pašanalīze

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Jāmācās skolā vai jāpiedalās apmācībā
- Pamatzināšanas mācību valodā vai vēlme strādāt ar līdzbiedru vai bilingvālu koordinators

APRĪKOJUMS

- Pildspalvas, piezīmju bloki, atmiņas kartītes
- Pēc izvēles: izdrukātas "panākumu nozīmītes" vai uzlīmes jaunākām vecuma grupām

IZMANTOTĀIS SATURS

- Mācību stratēģijas uzskates lapas (laika pārvaldība, aktīva lasīšana, piezīmju veikšana)
- Tekstu paraugi piezīmju rakstīšanas praksei
- Bibliotēkas resursu ceļveži un piekļuve digitālajam katalogam
- Izdrukāta Kornela piezīmju veidne un tukšs papīrs domu kartēm
- Neliela balva par aktivitātes pabeigšanu (piemēram, bibliotēkas grāmatzīme, nozīmīte vai sertifikāts)

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Uzaiciniet izglītojamos ar skolu un kopienas grupu starpniecību. Mēģiniet jau iepriekš noskaidrot dalībnieku vecuma grupas, lai labāk pielāgotu materiālus.
- Izveidojiet resursu galdu ar grāmatām un izdales materiāliem.
- Pēc izvēles: sagatavojiet izdrukātas "panākumu nozīmītes" vai uzlīmes. Tās var būt kopīgas panākumu nozīmītes visiem dalībniekiem vai atsevišķas nozīmītes atkarībā no uzdevuma veida. Piemēram:
 - Laika meistara nozīmīte (pulksteņa ikona)
 - Piezīmju nindzjas nozīmīte (nindzjas ikona)
 - Atmiņas burvja nozīmīte (burvja ikona)
 - Bibliotēkas pētnieka nozīmīte (grāmatas ikona)

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (10 MIN.)

- Izkārtojiet galdus komandas darbam un diskusijām.
- Darba vietas tuvumā novietojiet resursus un izdales materiālus.

3. IEVADS (20 MIN.)

- **Sagaidīšana** (2 MIN.)

Silti sasveicinieties! Lūdziet visiem dalībniekiem apsēsties ērti vai arī izvietoties aplī.

- **Prezentācijas** (3 MIN.)

Koordinatori iepazīstina ar sevi un lūdz dalībniekiem nosaukt savu vārdu.

- **Sarunu uzsākšana** (10 MIN.)

Ātra viktorīna: pajautājiēt grupas dalībniekiem, ar kādām kopīgām problēmām viņi saskaras mācoties. Lūdziet izglītojamajiem dalīties ar saviem padomiem un paskaidrojiet, ka šajā nodarbībā viņi iegūs vēl vairāk mācību padomu. Lai pierakstītu atbildes, varat izmantot papīra vai balto tāfeli.

- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)

Paskaidrojiet, ka šīs dienas darbnīca ir veltīta mācību prasmju attīstīšanai un paplašināšanai, jo, veicot šīs aktivitātes, kopā tiks izstrādāts "Mācību metodiskais līdzeklis". Paskaidrojiet, ka dažas mācīšanās prasmes var būt tās, ko viņi jau praktizē, bet, iespējams, šis uzdevums viņiem var sniegt arī jaunas prasmes vai palīdzēt šos līdzekļus praktizēt citādā veidā.

Pēc izvēles (gados jaunākām grupām): padariet to par spēli. Par katru apgūto prasmi var iegūt jaunu "nozīmīti".

4. AKTIVITĀTE (1 ST. 20 MIN.)

- **1. darbība. Laika meistars — laika pārvaldības izaicinājums** (20 MIN.)

- Vairums izglītojamo jau izmanto kalendārus, lai atzīmētu termiņus, pārbaudes darbus, brīvdienas vai dzimšanas dienas.
 - Pajautājiēt: "Kā vēl kalendārs var jums var palīdzēt?" Vediniet uz atbildēm:
 - Lielu uzdevumu sadalīšana mazākos posmos
 - Plānošana, sākot no termiņa beigu datuma
 - Regulāra mācību laika plānošana
 - Izvairīšanās no pēdējā brīža stresa
- Izsniedziet katram izglītojamajam tukšu nedēļas kalendāru. Mudiniet pievienot ne tikai zināmos termiņus, bet arī mācību blokus, pārskata sesijas, pārtraukumus un jaunas aktivitātes.
- Pēc izvēles: dalībnieki iegūst Laika meistara nozīmīti.

- **2. darbība. Piezīmju nindzja — piezīmju veikšana un aktīva lasīšana** (20 MIN.)

- Paskaidrojiet: kvalitatīvas piezīmes palīdz labāk atcerēties un saprast. Iepazīstiniet ar:
 - Kornela metodi (sadālīta lapa: piezīmes/galvenie punkti/kopsavilkums)
 - Domu kartēm (vizuāla diagramma ideju organizēšanai)

1. shēma. Kornela metode

2. shēma. Domu kartes

- Piedāvājiēt īsu tekstu. Izglītojamie izvēlas metodi un veic piezīmes. Salīdziniet un apspriediet.
- Pēc izvēles: dalībnieki nopelna "Piezīmju nindzjas" nozīmīti.
- **3. darbība. Atmiņas burvis — atmiņa un atcerēšanās** (20 MIN.)
 - Mnemonika palīdz vieglāk atcerēties sarežģītu informāciju, radot asociācijas starp kaut ko jaunu un jau zināmu.
 - Izskaidrojiet dažādus mnemonikas veidus:
 - Akronīmi
 - Skaitāmpantiņi un dziesmas

- Vizualizācija
- Sadalīšana
- Akrostihi (atmiņā paliekoši teikumi)
- Mnemonikas piemērs: "IRRDSA" darbību secībai matemātikā
 - I — iekavas
 - R — rādītāji
 - R — reizināšana
 - D — dalīšana
 - S — saskaitīšana
 - A — atņemšana
- Noderīga frāze: "Iegaumē rītos raiti dancot, skriet un ampelēties"
- 2–3 cilvēku grupās izveidojiet vairākus mnemonikas veidus sarežģītām mācību tēmām. Izspēlējiet viktorīnu ar savu partneri! Nopelniet Atmiņas burvja nozīmīti.
- **PADOMS.** Sagatavojiet vārdu banku vai tematu sarakstu, ja izglītojamajiem ir radušās grūtības.
- **4. darbība. Bibliotēkas pētnieks — mācību līdzekļu medības** (20 MIN.)
 - Sarīkojiet medības bibliotēkā! Dalībniekiem ir jāatrod:
 - Viens mācību ceļvedis
 - Viena bilingvāla vārdnīca
 - Viens tiešsaistes mācīšanās resurss
 - Pēc izvēles: piešķiriet bibliotēkas pētnieka nozīmīti.

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Apsveiciet ikvienu ar visu četru līmeņu pabeigšanu! Palūdziet pastāstīt, kura mācīšanās stratēģija dalībniekiem patika vislabāk vai kuru viņi turpmāk mēģinās izmantot.

IETEIKUMI TURPMĀKAI RĪCĪBAI...

→ SAGATAVOJĒT IZDRUKĀTUS MATERIĀLUS

ar apspriestajiem padomiem un ieteikumiem, lai dalībnieki tos varētu paņemt līdzi uz mājām.

→ ORGANIZĒJIET PAPILDU DARBNĪCU,

kurā dalībnieki var dalīties pieredzē par jauniegūtajām mācību stratēģijām.

8. AKTIVITĀTE

CV rakstīšanas darbnīca

→ **AUDITORIJA:** migranti — darba meklētāji

APMEKLĒTĀJI
5–8

KOORDINATORI
1–2

LĪMENIS
Vidējs

SAGATAVOŠANĀS
30 min.

AKTIVITĀTE
1 st. 30 min.

APRAKSTS

Šī interaktīvā darbnīca palīdzēs dalībniekiem izveidot skaidrus un pārliecinošus CV, kas paredzēti darba pieteikumiem jaunajā valstī. Sesijā, kurā tiks skaidrotas vietējās darba meklēšanas normas, būs pieejami demonstrējumi, salīdzinošā novērtēšana un tiks sniegta personīga atgriezeniskā saite. Tajā tiks uzsvērtas plaši izmantojamas prasmes, brīvprātīgo lomas un nelineāri karjeras ceļi, kas bieži vien ir raksturīgi migrantiem.

MĒRĶI

- Iepazīstināt ar vietējiem CV un motivācijas vēstulju formātiem, tostarp Europass rīku
- Veidot dalībniekos pārliecību, viņiem iepazīstinot ar savu pieredzi un motivāciju
- Palīdzēt noteikt plaši izmantojamās prasmes, kas iegūtas dažādos kontekstos (piemēram, neoficiālā vai brīvprātīgajā darbā)
- Sniegt praktiskus padomus par pieteikumu pielāgošanu dažādiem amatiem

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Rakstīšana ar mērķi panākt ietekmi
- Pašnovērtējums un personīgā tēla veidošana
- Savstarpēja atgriezeniskā saite

- Orientēšanās digitālajos rīkos (Europass, tekstu redaktori)
- Profesionālo normu kultūras izpratne

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Pēc izvēles: sagatavot CV uzmetumu vai kopsavilkumu par iepriekšēja darba/brīvprātīgā darba/izglītības pieredzi
- Motivācija pieteikties darbam, praksei vai tālākai apmācībai

APRĪKOJUMS

- Datori vai planšetdatori ar interneta pieslēgumu (vai dalībnieku personīgās ierīces)
- Pildspalvas, marķieri, piezīmju papīrs

IZMANTOTAIS SATURS

- Izdrukātas CV/motivācijas vēstulju veidnes un paraugi
- [Europass CV izveides rīks](#)
- CV un motivācijas vēstulju paraugi dažādām jomām
- Vārdu krājums un ievadteksti pieredzes aprakstīšanai
- Pēc izvēles: vietējo darba meklēšanas platformu saraksts

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Piesaistiet dalībniekus, sazinoties ar migrantu atbalsta apvienībām, nodarbinātības dienestiem u.c. Jau iepriekš izsūtiet pieteikšanās sarakstu.
- Apsveriet iespēju sadarboties ar karjeras konsultantu vai saistītu speciālistu, kurš var palīdzēt veikt šo uzdevumu.
- Sagatavojiet darbnīcai datorus/planšetdatorus.
- Sagatavojiet CV un motivācijas vēstules paraugus dažādos stilos/valodās.
- Nosakiet dalībnieku galveno vārdu krājumu un teikumu struktūras.

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (30 MIN.)

- Izveidojiet darba vietas vai atpūtas zonas, pārbaudiet datoru interneta savienojumu.
- Izdaliet materiālus un vārdu nozīmes.

3. IEVADS (30 MIN.)

- **Sagaidīšana** (5 MIN.)

Sirsnīga sasveicināšanās un sesijas mērķa pārskats.

- **Prezentācijas** (10 MIN.)

Koordinatori iepazīstina ar sevi un lūdz arī katru dalībnieku iepazīstināt ar sevi.

- **Sarunu uzsākšana** (10 MIN.)

Aktivitāte: "Kāda jūsu prasme vēl nav iekļauta jūsu CV?" Uzrakstiet to, sadalieties pāros.

- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)

Izskaidrojiet sesijas struktūru un poudiet ekspektācijas (interaktīvas, atbalstošas).

4. AKTIVITĀTE (1 ST.)

- **1. darbība: CV izveide vai atjaunināšana** (45 MIN.)

- Sniedziet vispārīgu prezentāciju par dažādiem CV veidiem un apspriediet tos. "Kas jums patīk šajā CV? Kas jums tajā nepatīk?" Dalieties ar vairākiem labiem un sliktiem CV piemēriem.
- Dalībnieki izveido vai uzlabo savu CV, izmantojot Europass vai izdrukājamu veidni. Europass ir bezmaksas tiešsaistes rīks, ko izstrādājusi Eiropas Savienība, lai palīdzētu cilvēkiem izveidot skaidrus, profesionālus CV un tādējādi pārskatāmā veidā dalīties ar savām prasmēm un pieredzi visas Eiropas darba tirgū. Tas ir īpaši noderīgi studentiem, darba meklētājiem vai jaunpienācējiem, kuri vēlas pieteikties prakses, darba vai apmācības iespējām gan mītnes, gan citā ES valstī.

Dalībnieki var izmantot Europass, lai:

- Izveidotu vai atjauninātu CV soli pa solim vairākās valodās
- Izceltu izglītību, darba pieredzi un prasmes
- Lejupielādētu vai izdrukātu uzlaboto versiju un to izmantotu darba pieteikumos
- Koordinatori apstaigā dalībniekus un sniedz atbalstu attiecībā uz formulējuma, struktūras vai satura nepilnībām.
- Pēc izvēles: darbs pāros, lai apzinātu stiprās puses viens otra uzmetumos.
- **2. darbība: ātra salīdzinošā pārskatīšana + rediģēšana klātienē** (15 MIN.)
- Apmainīšanās ar uzmetumiem un atsauksmju sniegšana, izmantojot kontrolsarakstu:
 - Vai tas ir skaidrs un specifisks?
 - Vai tajā ir gramatiskas kļūdas?
 - Vai tas pauž jūsu personību un motivāciju?
 - Vai tas atspoguļo jūsu vēlamo amatu/organizāciju?

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Dalieties ar padomiem, kā laika gaitā uzlabot CV un pielāgot vēlamajām darba vietām.
- Izdaliet resursus, ko ņemt līdzi uz mājām (piemēram, CV paraugus, vietējo nodarbinātības atbalsta centru sarakstu).

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...**

→ **PIEVIENOJIET PAPILDU
VAI ORGANIZĒJIET CITU
AKTIVITĀTI,**

lai palīdzētu dalībniekiem uzrakstīt
motivācijas vēstuli.

→ **PIEDĀVĀJIET DARBNĪCAS
OTRO DAĻU,**

kurā galvenā uzmanība tiktu pievērsta
interviju simulācijām vai tiešsaistes
pieteikumu aizpildīšanai.

MĒS VĒLAMIES UZZINĀT JŪSU VIEDOKLI!

Vai jums ir atsauksmes par metodisko līdzekli
un aktivitātēm vai idejas, ar kurām vēlaties
dalīties?

Mēs priecāsimies uz klausīt jūsu domas,
ieteikumus un idejas.

Sazinieties ar mums, rakstot uz e-pasta adresi:
library.bridges@bibliosansfrontieres.org

LiBri

**comunitățile
viitorului**

**Biblioteche
Senza Frontiere
ITALIA**

FRSI

**Eiropas Savienības
finansēts**